

О Б Щ И Н А П Е Р Н И К

Сертифицирана по ISO 9001: 2015

2300 Перник, пл. „Св. Иван Рилски ” 1А;
тел: 076 /602933; факс 076/603890; www.pernik.bg

ОБЩИНСКИ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

2025 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В съвременното общество младите хора играят ключова роля в развитието на общността и формирането на бъдещето. С оглед на динамичните промени в социалната, икономическата и технологичната среда, е от съществено значение да бъде създадена рамка, която да осигури активно участие и развитие на младите хора в нашата община. Общинският годишен план за младежта за 2025 г. е стратегически документ, който цели да насърчи потенциала на младите, да укрепи общността и да предостави възможности за образование, доброволчество, социална интеграция и личностно развитие.

Общинският годишен план за младежта е резултат от сътрудничество с младежки организации, членове на Консултативния съвет за младежка политика (чието организиране, съществуване и роля са уредени в Закона за младежта), институции, работещи със и за младите хора и самите младежи. Това гарантира, че предложените инициативи и дейности отговарят на реалните нужди и амбиции на младите жители на общината. Чрез иновации и устойчиви решения, Община Перник се стреми да създаде благоприятна среда за младежите, която да им позволи да разгърнат своите възможности, да укрепят социалните си умения и да участват активно в процесите на вземане на решения на местно ниво.

В духа на солидарността и сътрудничеството, Общинският годишен план за младежта за 2025 г. е не само ангажимент към настоящето, но и инвестиция в бъдещето на нашата община, в която всеки млад човек има възможността да се реализира и да допринесе за изграждането на общество, основано на взаимно уважение и разбиране, а прилагането на европейските и националните политики и включването на младите хора в процесите на вземане на решения по проблемите, които ги касаят, е един от основните приоритети на Община Перник

II. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

От 2012 г. държавната политика за младежта се изпълнява в съответствие със Закона за младежта (обн., ДВ., бр.31 от 20.04.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ., бр.61 от 02.08.2022 г.) и е дефинирана като „целенасочена и последователна дейност на държавата, общините, младежките организации и обществото, която има за цел създаване на благоприятни условия за пълноценно личностно развитие на младежите и участието им в обществения и икономическия живот, както и приобщаването им в управлението на местно, областно и национално ниво чрез дейности, насърчаващи развитието на младежите в страната“.

Настоящият Общински годишен план за младежта е разработен:

1. *В изпълнение на Закона за младежта (обн. ДВ, бр. 31 от 20.04.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 61 от 02.08. 2022 г.)*

Законът за младежта изисква кметовете на общини да отговарят за провеждането на общинската политика за младежта в съответствие с държавната политика за младежта (чл. 15). В тази връзка всяка година кметовете на общини анализират състоянието на младежта в общината и изготвят Общински годишни планове за младежта, които се предоставят на областните управители.

2. *В съответствие с Националната стратегия за младежта (2021-2030 г.), приета с Решение на 48-ото Народно събрание на 31 януари 2023 г.*

Национална стратегия за младежта разглежда младите българи като „Способни, ангажирани и овластени млади хора, готови да развиват своя собствен потенциал и

съзнателно да допринасят за развитието на Република България в контекста на европейското семейство и глобалния свят”.

3. *В съответствие с Общинската стратегия за младежта (2022-2030 г.), приета с решение № 811/07.04.2022 г. на ОбС – Перник.*

Общинската стратегия за младежта е разработена по инициатива на ръководството на Община Перник и в отговор на целта за ускорено развитие на община Перник, след проведено представително проучване на интересите и потребностите на младите хора на територията на общината. В нея са определени насоките и са изведени приоритетните области, които да бъдат следвани при реализирането на общинската политика за младежта. Документът е разработен за период от 9 години, а графикът за изпълнение на неговите стратегически и оперативни цели и очакваните от тях резултати, е описан в План за изпълнение на Стратегията.

Стратегията е разработена в съответствие с национални и европейски документи (Закон за младежта, Национална стратегия за младежта (2021-2030), Стратегия на Европейския съюз за младежта (2019-2027), Европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите и други), следвайки специфичната характеристика на младите хора на община Перник, техните потребности и интереси, както и отчитайки местната социално-икономическа картина.

*Перник е една от малкото общини в страната, която има действаща Общинска стратегия за младежта.

Общинският годишен план за младежта 2025 г. е разработен, следвайки специфичната характеристика на младите хора на община Перник и отчитайки местната социално-икономическа картина. В него се конкретизират целите и приоритетите на общинската политика за младежта и необходимите ресурси за това.

Общинският годишен план за младежта се приема от Общински съвет – Перник и се реализира в партньорство с всички заинтересовани страни на общинско ниво: Общински съвет – Перник, общинска администрация, териториални структури на заинтересованите държавни органи, учебни заведения, културни институции, младежки неправителствени и неформални организации и др.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ОБЩИНСКИЯ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

- Съответствие на Общинския годишен план с националните, европейските и международните стратегически документи, както и с Общинската стратегия за младежта (2022-2030 г.);
- Законосъобразност;
- Недискриминация, обществена солидарност и толерантност към всички групи младежи;
- Децентрализация;
- Многосекторен подход;
- Равен достъп за всички младежи в община Перник;
- Прозрачност и икономичност при усвояването на финансовите средства;
- Иновативност в процеса на планиране и предоставяне на услуги за младежи, младежки проекти и инициативи;
- Надграждане и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги;
- Ефективност и устойчивост на младежките проекти и инициативи;

- Изграждане на мрежа от партньорства на местно, регионално и национално ниво с участието на заинтересованите страни;
- Професионализъм.

IV. ВИЗИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Повишаване нивото на информираност, подобро общо състояние на младите хора (здравословно, икономическо, социално), активното им включване в гражданския и социален живот на община Перник, въвличането им в доброволчески дейности, както и пълноценно осмисляне на свободното им време, чрез създаване и прилагане на устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал.

V. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Общинският годишен план за младежта е насочен към:

1. Младите хора от 15 до 29 години, без разлика в техните образователни, социални, имуществени, политически и етнически убеждения;
2. Младежките работници и други специалисти, които са директно ангажирани с предоставянето на услуги или други дейности в подкрепа на младежкото развитие;
3. Младежките структури, чиято дейност се осъществява на територията на община Перник;
4. Органите на местното управление и местните държавни структури.

VI. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В МЛАДЕЖКИЯ СЕКТОР В ОБЩИНА ПЕРНИК

ДЕМОГРАФСКА ПЕРСПЕКТИВА

По данни на НСИ към 31 декември 2023 г. населението в община Перник е било 81 819. Сравнено с 2022 г. (82 730 души.) то намалява, както в градовете, така и в селата.

	2023 г.		
	(брой население)		
	Общо	В градовете	В селата
Община Перник	81 819	68 221	13 598

По данни на ИНФОСТАД през 2023 г. младите хора на територията на община Перник на възраст между 15 и 29 годишна възраст, са били 9866. От тях 5071 са мъже, а 4795 са жени, като 8456 (4320 мъже/ 4136 жени) живеят в града, а 1410 (751 мъже/ 659 жени) – в селата.

В сравнение с предходната година (9917) общият им брой намалява, но се забелязва нарастване броя на младежите между 15 и 19 годишна възраст, за сметка на намаляване броя на тези във възрастта 20-29 г.

Редица са факторите, които са предпоставка младите хора да търсят реализация в по-големите градове (предимно София) или извън страната: по-големите възможности за кариерно развитие, повече работни места, които отговарят на техните умения и образование; наличие на университети и образователни институции за

продължаващо образование, по-високото заплащане, по-разнообразна социална среда, по-богата културна сцена и др.

		2023 г.			
		(брой младежи 15-29 г.)			
	Общо		15 – 19 г.	20 – 24 г.	25 – 29 г.
		Общо	3789	2963	3114
		<i>Мъже</i>	<i>1975</i>	<i>1551</i>	<i>1545</i>
	<i>Жени</i>	<i>1814</i>	<i>1412</i>	<i>1569</i>	
	Перник В градовете	Общо	3270	2528	2658
		<i>Мъже</i>	<i>1695</i>	<i>1314</i>	<i>1311</i>
		<i>Жени</i>	<i>1575</i>	<i>1214</i>	<i>1347</i>
	В селата	Общо	519	435	456
		<i>Мъже</i>	<i>280</i>	<i>237</i>	<i>234</i>
<i>Жени</i>		<i>239</i>	<i>198</i>	<i>222</i>	

ОБРАЗОВАНИЕ

Млади хора, отпадащи от училище

Отпадането от училище е сериозен социален проблем, който изисква комбинирани усилия от страна на семействата, училищата и обществото като цяло. Разпознаването на причините и стремежът към адекватни решения могат да помогнат за намаляване на броя на отпадналите млади хора от образователната система.

Няколко са причините за отпадане от училище:

Социални фактори:

Нисък социално-икономически статус: младите хора от семейства с ограничени финансови ресурси често срещат препятствия в образованието. Те могат да работят на непълнен работен ден, за да подпомогнат семействата си, което може да доведе до пропуснати часове.

Семейна среда: деца, които израстват в неблагоприятна семейна среда (например, със зависимости, насилие или липса на подкрепа), често имат по-висок риск от отпадане.

Психологически фактори:

Ниско самочувствие и мотивация: ученици, които не вярват в собствените си способности или не виждат смисъл в образованието, са по-склонни да отпаднат.

Стрес и тревожност: проблемите с психичното здраве, като депресия и тревожност, могат да повлияят на представянето в училище и мотивацията за участие.

Образователни фактори:

Неподходяща учебна среда: липсата на подкрепящи учители, неподходяща методология на обучение или недостатъчни ресурси могат да доведат до загуба на интерес от страна на учениците.

Последствия от отпадане, разбира се не са никак маловажни. Отпадането от училище често води до ограничени възможности за работа, по-ниски доходи и по-висок риск от бедност. Отпадналите ученици могат да бъдат изложени на по-голям риск от социална изолация, зависимост и дори престъпност. Липсата на образование може да доведе до чувство на провал и безнадеждност, което да затрудни бъдещото развитие на

младите хора. Включването на местни младежки организации и доброволци в образователния процес може да създаде допълнителна подкрепа и ресурси за учениците, а въвеждането на индивидуални планове за обучение, които да отчитат нуждите и интересите на учениците, може да помогне за увеличаване на ангажираността.

На територията на община Перник функционират 22 (двадесет и две) общообразователни училища и 5 (пет) професионални гимназии.

Към края на месец ноември 2024 г. общият брой на учениците на територията на община Перник е бил 9126 (девет хиляди сто двадесет и шест) души, от които 7258 (седем хиляди двеста петдесет и осем) – в общински училища и 1868 (хиляда осемстотин шестдесет и осем) – в държавни професионални гимназии.

Един от приоритетите на Община Перник е намаляването на риска от преждевременно напускане на децата и младежите от образователната система, макар че като цяло тази тенденция е слабо застъпена в региона.

На основание чл. 9 от Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, на територията на община Перник са обособени пет района на обхват и са сформирани екипи, които включват представители на РУО, на Общината, на институциите в системата на образованието, на дирекция „Социално подпомагане”, както и на ОД на МВР.

Задължения на екипите за обхват:

- предприемат мерки за обхващането в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- предлагат мерки за реинтеграцията в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ деца и ученици, отпаднали от детска градина и училище;
- предлагат мерки по превенция на включването в образователната система и идентифицирани в ИСРМ деца и учениците в риск от отпадане с цел осигуряване на ежедневното им присъствие в образователната институция;
- участват в анализа на резултатите от прилагането на мерки по отношение на всяко дете и ученик, идентифицирани като необхванати, отпаднали или застрашени от отпадане от образователната система;
- планират в съответствие с графика по чл. 5, ал. 8, т. 5 от Механизма с директорите на образователните институции посещения по домовете на децата и учениците, които подлежат на задължително предучилищно и училищно образование и са отпаднали или са в риск от отпадане, с цел записването им в училище или в детска градина или преодоляването на риска от отпадане и редовна посещаемост;
- определят за всяко дете или ученик основната причина, поради която е необхванато, отпаднало или е в риск от отпадане, и отразяват кода на съответната причина в ИСРМ;
- осъществяват пряко взаимодействие с родителите, настойниците/попечителите или с лицата, които полагат грижи за детето, за обхващане и включване на децата и учениците в образователната система;
- привличат и работят с медиатори и местни общности;
- предлагат на компетентните институции да предприемат допълнителни мерки с оглед на прилагане на комплексен подход, включващ и налагането на наказания от компетентните органи за неспазването на задълженията на родителите, настойниците/попечителите или лицата, които полагат грижи за детето и не осигуряват ежедневното присъствие на децата и учениците, по Закона за закрила на 11

детето, по Закона за предучилищното и училищното образование и по Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, както и предоставянето на помощи в натура по реда на Закона за семейни помощи за деца и Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ДВ, бр. 133 от 1998 г.);

- регулярно предоставят информация чрез ИСРМ на Кмета на общината за установени нарушения на задълженията на родителите, настойниците/попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, с цел налагане на наказания по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование;

- проследяват чрез ИСРМ ефективността от изпълнението на предложените мерки и ефекта им за връщането, включването и преодоляването на риска от отпадане за децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст.

От началото на 2024 г. до месец декември има издадено едно наказателно постановление за административно нарушение по чл. 347 от ЗПУО на родители, които не са осигурили присъствие в училище на дете от 5 до 16 годишна възраст.

В рамките на Механизма действа Национална информационна система, в която са включени всички деца от подготвителните групи и ученици в задължителна възраст, които са в риск, отпаднали са от системата или никога не са посещавали училище, и отразява всички предприети действия от екипите и институциите – училища, социални служби, община, РУО и МВР.

Насърчаване на младите хора за продължаващо образование и обучение, включително и неформално обучение

Насърчаването на младите хора за продължаващо образование и неформално обучение е от съществено значение за тяхната личностна и професионална реализация. Процесът на учене не приключва след завършването на формалното образование. Той продължава през целия живот. В този контекст, намирането на подходи за насърчаване на младите хора към продължаващо образование и неформално обучение е от ключово значение за тяхното личностно и професионално развитие.

С развитието на технологиите и глобализацията, уменията, търсени от работодателите, също се променят. Продължаващото образование позволява на младите хора да обновят и разширят своите компетенции. Участието в програми за обучение и образование помага на младите хора да станат по-съпричастни и отговорни граждани, което от своя страна допринася за социалната интеграция и активността в общността.

Роля на неформалното обучение

Неформалното обучение обхваща широк спектър от активности, които не са част от традиционната образователна система. То може да включва доброволчество, стажове, курсове, участия в младежки организации и др. От своя страна то предлага гъвкави формати, които позволяват на младите хора да учат по собствен темп и по собствена преценка. Тази достъпност е особено важна за младежи с различни социално-икономически условия. Често неформалното обучение се фокусира върху развиването на меки умения като работа в екип, комуникация и решаване на конфликти, които са от съществено значение на съвременния трудов пазар. Не на последно място чрез участие в неформални обучения и извънкласни активности, младите хора могат да открият нови интереси и да увеличат мотивацията си за учене.

Провеждането на информационни кампании, които информират младите хора за възможностите за продължаващо и неформално обучение, е ключово за увеличаване на тяхната осведоменост и ангажираност. Установяване на партньорства между образователни институции, бизнеса и неправителствени организации, за да се разработят програми за обучение, които отговарят на нуждите на младите хора и пазара на труда.

ЗАЕТОСТ НА МЛАДИТЕ ХОРА

Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора

Безработица сред младите хора

През 2024 г. средномесечният брой на безработните младежи до 29 г. за община Перник е 133, като съпоставено с 2023 г. броят им намалява със 17 човека. Спрямо същата година делът им спрямо средномесечния брой регистрирани безработни лица от община Перник /1272 бр./ намалява с 2,22 пункта и бележи 10,46%. Безработните млади жени до 29 г. средномесечно са 75 и заемат дял 56,39%.

През 2024 г. в ДБТ Перник продължи да се отделя особено внимание на обслужването и трудовата реализация на младежите с цел по-бързото им социално и икономическо интегриране в обществото. Полагат се максимални усилия всички планирани дейности във връзка с Препоръката от Съвета на ЕС „Мост към работни места — укрепване на гаранцията за младежта” да се реализират в изискуемите срокове и с необходимото качество. На всички новорегистрирани в ДБТ Перник младежи до 29 г. от община Перник (405) са изготвени портрети и профили в деня на регистрацията, част от които се предлагат проактивно при срещите с работодатели.

Продължава съвместната дейност за сътрудничество със социалните партньори – страна по реализацията на дейностите, свързани с Препоръката от Съвета на ЕС „Мост към работни места — укрепване на гаранцията за младежта”, като целта е да се стигне до неактивните неучещи и неработещи младежи и се работи по посока мотивиране за труд и трудова реализация.

През отчетния период ДБТ Перник участва в събитието, организирано от община Перник и посветено на Световния ден на младежта /12 август/, където на специално обособения щанд преминаха 30 неактивни младежи, които бяха запознати с целите на проект „Започвам работа – Компонент 1 Активиране”, услугите, които могат да получат след регистрацията като безработни, както и за действащите проекти за безработни и заети лица, които дават възможност за включване в обучения с ваучери за придобиване на професионална квалификация, ключови компетентности или дигитални умения и компетентности по ПРЧР и НПВУ.

През периода от 15.04.2024 г. до 19.04.2024 г. служители на Дирекция „Бюро по труда” – Перник взеха участие в организираната от екипа на Международен младежки център Перник и кариерни консултанти от Център за подкрепа и личностно развитие към Обединен детски комплекс – Перник „Седмица на професиите“ в сградата на новооткрития ММЦ – Перник. На специален щанд експертите от Дирекция „Бюро по труда” – Перник запознаха младежите с основните цели и функции на ДБТ, действащите програми и мерки, подходящи за младежи, възможностите за включване в обучение за придобиване или повишаване на квалификацията и с предизвикателствата на професията трудов посредник.

На 11.11.2024 г. експерти от ДБТ Перник по покана на Център за подкрепа и личностно развитие към ОДК – Перник взеха участие в организирания форум „Висше образование – да успееш в България”, където презентираха дейностите на бюрото по труда и отговаряха на въпроси на посетилите събитието младежи от град Перник.

По-тесните и регулярни контакти с фирмите, прилагането на индивидуален подход към безработните лица от групата на младежите при тяхното консултиране и насочване към подходящи работни места на първичен пазар, по програми и мерки за заетост или професионално обучение доведе до повишаване качеството на предлаганите услуги. В резултат на предприетите действия през разглеждания период 276 младежи до 29 г. от община Перник намериха реализация на пазара на труда, от които 141 са младежите до 24 години. През 2024 г. с активното трудово посредничество 228 млади хора до 29 г. от община Перник са започнали работа на

първичен пазар на труда. През 2024 г. делът на устроените безработни младежи до 29 г. е 15,9% от всички постъпили на работа в този период.

Регистрираните в ДБТ Перник младежи ползват и услугите по професионално ориентиране, информиране и консултиране, включване в ателиета за заетост за усвояване практически умения за по-ефективно търсене на подходяща работа, както и услугите на психолог и кейс-мениджър. През 2024 г. в ателие за търсене на работа са взели участие 59 младежи до 29 год. възраст, 7 младежи са включени в групови мероприятия за активно поведение на пазара на труда, 6 младежи са включени в обучения, 59 получили индивидуална консултация с психолог, 15 са провели индивидуална консултация с кейс-мениджър. Двама регистрирани младежи са информирани за възможностите за търсене на работа в Европа и ЕС чрез мрежата на Европейските служби по заетост EURES.

Заетост при младите хора на субсидирани работни места

За подобряване възможностите за реализация на пазара на труда на младите хора са предвидени редица програми, мерки и проекти финансирани със средства от Националния бюджет и от Европейския социален фонд чрез Програма „Развитие на човешките ресурси”. Успешното им прилагане дава шанс на младежи без трудов стаж или с ниска степен на квалификация да се реализират на пазара на труда. През отчетния период общо 45 младежи са включени в субсидирана заетост: по програми и мерки за заетост по НПДЗ – 9 и по проекти по П РЧР – 39. В обучения по професионална квалификация са включени 6 младежи.

През 2024 г. субсидирана заетост и обучения за младите хора е осигурена по следните мерки, програми и проекти:

Програма „Старт на кариерата” – основната цел на Програмата е да бъдат осигурени възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост. Осигурява се заетост в държавната и местната администрация, за срок от дванадесет месеца, на младежи до 29 г. завършили висше образование и без трудов стаж по специалността. През 2024 г. по програмата са наети на работа в областна и общински администрации 2 безработни лица.

Процедура „Започвам работа-Компонент 3” – основна цел на проекта е осигуряване на мерки, насочени към интеграция на пазара на труда на неактивни и безработни лица с акцент върху лицата в неравностойно положение, чрез включване на лицата от целевите групи в заетост при работодател посредством прилагане на индивидуален подход. През 2024 г. в проекта са включени 11 младежи.

Процедура „Младежка заетост +” по Програма „Развитие на човешките ресурси” дава възможност за стажуване, обучение по време на работа при работодател, осигуряване на заетост или включване в обучение за придобиване на „меки умения” на младежи до 29 г. През 2024 г. в проекта са включени 28 младежи.

ЗДРАВЕ И БЛАГОСЪСТОЯНИЕ

Насърчаване на здравословен начин на живот

В съвременния свят здравословният начин на живот става все по-наложителен, а младите хора, играят ключова роля в изграждането на устойчиво и екологично общество.

Здравословният начин на живот включва балансирано хранене, физическа активност, психично благополучие и избягване на вредни навици. Поддържането на здравословен начин на живот е от съществено значение за превенция на хронични заболявания, увеличаване на жизнеността и подобряване на качеството на живот. Особено уязвими са младите хора, които често са под натиска на социалната среда и

медийните влияния. Въпреки важността на тези аспекти, множество предизвикателства поставят пречка пред реализирането на здравословен и устойчив начин на живот. Младите хора често нямат достъп до качествена информация за здравословното хранене, модерните тенденции и социалните медии налагат идеали, които не винаги съвпадат с принципите на природоопадащия начин на живот; често здравословната храна и устойчивите практики могат да изглеждат по-скъпи или недостъпни за много млади хора.

За да се насърчи здравословния начин на живот сред младите, е необходимо младежките организации, доброволци, здравни работници и институции, работещи с млади хора да прилагат съвременни мерки за превенция, да организират тематични кампании и събития, спортни инициативи и екологични проекти, където младите хора могат да се включат. Използването на платформите за социални медии за разпространение на информация и вдъхновение за здравословен и устойчив живот също оказва влияние върху младото поколение.

Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Перник, осъществява държавната здравна политика на територията на областта. РЗИ – Перник е юридическо лице на бюджетна издръжка – второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на здравеопазването. Един от приоритетите на Инспекцията, е реализирането на дейности в сферата на профилактика на болестите и промоция на здравето, свързани с:

- организиране и осъществяване на образователни дейности в областта на профилактиката на незаразните болести и промоцията на здравето;
- организиране и осъществяване на дейности и прояви, свързани с международни и национални дни, посветени на здравен проблем;
- разработване и разпространение на съвременни печатни и аудио-визуални, здравно-образователни, информационни и методични материали за нуждите на населението.

Целевите групи, към които е насочена дейността са деца, ученици, млади хора, жени в детородна възраст, бременни и кърмещи жени, население в трудоспособна възраст, хора в пенсионна възраст, медицински и немедицински специалисти.

С цел превенция на рисковите фактори на жизнената среда и повишаване нивото на информираност и придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот сред младите хора на територията на община Перник действа Превантивно-информационен център (ПИЦ), и Общински съвет по наркотични вещества /ОбСНВ/. Изключително полезни в тази посока са и дейностите, които осъществява екипът на Международен младежки център – Перник.

Млади хора, практикуващи спортни дейности

Спортът играе важна роля в живота на младите хора, предоставяйки им не само възможности за физическа активност, но и за личностно развитие, социализация и кариерни перспективи. Стимулирането на спортни дейности сред младите е от съществено значение за изграждането на здравословно и активно общество, а инвестициите в спортни програми, образование и инфраструктура могат значително да подобрят качеството на живот на младото поколение.

Регулираният спорт е свързан със значителни ползи за здравето, включително намаляване на риска от някои хронични заболявания. Младите хора, занимаващи се с физическа активност, развиват издръжливост и гъвкавост. Спортът води до подобро настроение и самооценка, учи ги на дисциплина и фокусираност, усъвършенства уменията им за работа в екип, а също така носи възможности за овладяване на лидерски качества. Участието в отборни спортове или спортни клубове създава предпоставки за социализация, създавайки мрежи от приятелства и взаимоотношения. Спортът също така може да играе роля в насърчаването на равенство сред младите хора, независимо от пол, произход или социален статус. И не на последно място спортуващите младежи имат възможност за професионално развитие в спорта, което може да доведе до кариерни успехи.

Въпреки всичко, не малка част от тях прекарват все повече време пред екраните, което води до намалена физическа активност. Някои дори не разбират напълно ползите от физическата активност и здравословното хранене, а липсата на ранни опити за спорт и физическа активност може да доведе до дългосрочни негативни навици.

В съвременния свят, където технологиите и заседналият начин на живот доминират, е особено важно да се повиши информираността сред младото поколение за значението на двигателната активност и спорта. Организирането на спортни събития, и конкурси, които да стимулират участието на младите в различни спортове, използването на социални платформи, за разпространение на информация, осигуряване на лесен достъп до спортни зали, игрища и паркове, създаване на спортни клубове и групи са само част начините за насърчаване на двигателната активност сред младите.

В общинския регистър на спортните клубове развиващи дейност на територията на община Перник са вписани общо 71 спортни организации, от които 7 в частна полза, 63 в обществена полза и едно туристическо дружество. Функционира и общинско спортно училище с традиции.

Община Перник организира и провежда масови спортни прояви, част от Общинския спортен календар, който се утвърждава ежегодно в началото на всяка календарна година. В ОБСК има множество спортни турнири, утвърдили се като традиционни за града: „Кракра Къп“ – художествена гимнастика, Купа „Перун“ по джудо, Купа „Перник“ – спортно ориентиране, Купа на Кмета по ръग्би, „Аз обичам джудо“ – за подготвителни групи и подрастващи, „М6 Ямаха Къп“ – мотокрос и др.

Ежегодно Община Перник съдейства провеждането на Националния ученически спортен календар като организира състезания по 6 вида спорт от Общински етап на ученическите игри през съответната учебна година.

Изградените детски, спортни и фитнес площадки на територията на общината са със свободен достъп и са предназначени за масов спорт, като по този начин се разширяват и обогатяват възможностите за създаване на траен интерес към спортните занимания и утвърждаване на физическото възпитание и спорта, като средство за здравословен начин на живот сред младите хора.

От лятото на 2024 г. функционира и ново спортно съоръжение тип „балон“, който е предназначен за тренировъчна дейност на шест вида спорт – баскетбол, волейбол, футбол, хандбал, бадминтон и тенис. Съоръжението се ползва от спортните клубове по график.

Заниманията по вид спорт се осъществяват чрез осигуряване на оптимални условия и възможности за практикуване от младежите, в това число и за тези с увреждания, както и за деца в риск. В тази посока е насочена дейността на Спортен клуб „Адаптирана физическа активност и спорт“, чиято основна задача е да подпомага участието на хора с увреждания (физически, интелектуални и сензорни) в занимания с адаптирана физическа активност и спорт. За децата с увреждания Община Перник подпомага провеждането на демонстрационен турнир по плуване, включен в седмицата на спорта през месец май, а за хората със зрителни увреждания в Спортния календар на Община Перник е предвиден традиционен турнир по боулинг.

РАВЕНСТВО И ПРИОБЩАВАНЕ

Повишаване нивото на гражданска ангажираност на младите хора.

Гражданската активност на младите хора е ключов елемент за развитието на съвременното общество и изграждането на демократични ценности. В епохата на глобализация, социални медии и бързи технологични промени, младото поколение е изправено пред множество предизвикателства и възможности.

В последните години се наблюдават различни тенденции относно участието на младите в обществения и политическия живот, които поставят акцент върху значението на активната гражданска позиция.

Достъпът до информация, особено чрез интернет и социалните мрежи, играе значителна роля в повишаването на осведомеността на младите хора относно социални, икономически и политически въпроси. Младежите имат възможност да се информират за проблеми, които ги засягат, и да участват в дискусии. Все по-често те изразяват своето мнение по важни социални и политически въпроси, използвайки дигитални платформи, които от своя страна позволяват лесен достъп до инициативи, кампании и възможности за участие. Много от тях се включват в доброволчески инициативи, които им позволяват да допринесат за местната общност, развивайки своите социални умения и чувства за отговорност.

Чрез образование, активна информация и навлизане чрез технологии, младите хора могат да бъдат мобилизирани за положителни промени. Въпреки предизвикателствата, успешното им ангажиране може да доведе до социална иновация и трансформация, необходима за справяне с актуалните обществени проблеми. Устойчивите усилия за подобряване на условията за участие, създаването на механизми, които да насърчат младежите да се включат активно в обществените дейности, както и осигуряването на платформи за изразяване на младежкия глас са от решаващо значение за изграждането на активно и зряло гражданско общество.

Община Перник постоянно се стреми да създава условия за диалог и партньорство с младите хора, подпомага сътрудничеството между младежките организации на местно, регионално и национално ниво, създава предпоставки за сформирани на нови организации и укрепване на съществуващите. Освен това ежегодно определя финансов ресурс за подпомагане на младежки организации, които развиват дейности на територията на общината и предоставят информационни услуги в полза на младото поколение.

Повишаване на социалните умения и компетенции на младите хора

Повишаването на социалните умения и компетенции играят ключова роля в личностното и професионалното развитие на младите хора и е неизменна част от подготовката им за тяхната реализация. Тези умения не само че допринасят за успешната интеграция в обществото, но и за изграждането на здрави междуличностни отношения, които са от съществено значение за всяка сфера на живота. Образователната система не винаги отделя достатъчно внимание на развитието на социалните умения като комуникация, работа в екип, критично мислене и решаване на проблеми и др., а нарастваща зависимост от технологиите и социалните медии може да доведе до дефицит в реалните социални взаимодействия. Провеждането на различни обучения и курсове в посока социални умения и емоционална интелигентност, насърчаване на участието в инициативи и доброволчески проекти, където младите хора могат да практикуват социални умения в реални ситуации помагат на младите хора да се развият в тази посока.

Стимулиране на младежката активност за осъществяване на дейности на местно ниво

Младежката активност е ключов елемент за развитието на демократичното общество и устойчиво местно управление. В контекста на съвременността, гражданският сектор играе важна роля в мобилизирането на младите хора за участие в дейности, които не само подобряват тяхната социална интеграция, но и са в полза на общността. Участието на младежите в местни инициативи помага за изграждането на социална отговорност и ангажираност. Активностите предизвикват личностното им израстване, като развиват техните умения за лидерство, работа в екип и комуникация, а

участието в граждански инициативи им предоставя ценен опит и е от съществено значение за развитието на обществото.

Младите хора често не са наясно с наличните възможности и инициативи. Работещи методи за стимулиране на тяхната активност са организирането на обучения и семинари, които развиват компетенциите на младите хора; стимулиране на доброволческата дейност, която им позволява да се включат в практически дейности и да видят директен ефект от труда си; подкрепа от местната администрация чрез създаване на програми за финансиране и подкрепа на младежки инициативи, партньорства с граждански организации и др.

Доброволчество

Доброволството играе съществена роля в реализирането на успешната младежка политика. Участието в доброволчески дейности не само подпомага различни социални каузи, но също така допринася за личностното развитие и социалната адаптация на младите хора. То предлага на младите хора възможност за развиване на ключови умения като комуникация, работа в екип и лидерство. Участието в проекти или инициативи формира чувство за отговорност и активно гражданство. Чрез доброволческите дейности младите хора изграждат нови контакти и взаимоотношения, което може да допринесе за техния личен и професионален живот. Доброволството предоставя практически опит, който е ценен при търсене на работа. Работодателите често ценят опита в доброволчески дейности, тъй като това показва ангажираност, инициативност и социална отговорност. Младите хора, участващи в доброволчески дейности, имат потенциала да правят положителна промяна в обществото. Те стават активни участници в решаването на социални проблеми, което засилва чувството им за значимост и принадлежност.

Въпреки това, не малка част от младежите на Перник признават, че никога не са били въввлечени в доброволчески дейности въпреки, че участват в такива активности по-често, спрямо своите връстници в страната като цяло. Прави впечатление, че относително по-често в подобен тип занимания се включват младежите между 20 и 24 годишна възраст, както и живеещите в по-малките населени места, както и това, че младежките дейности до голяма степен са по-популярни сред младите жени.

На какво се дължи това? Липсата на достатъчно свободно време, както и недостатъчната информираност – много млади хора не знаят за наличните доброволчески възможности или не разбират ползите от тях.

Организирането на информационни кампании и семинари за ползите от доброволството и начините за участие на младите хора в тях, използването на социални мрежи и дигитални платформи за популяризиране на доброволчески инициативи и събития, което ще доведе до по-бързо разпространение на информацията и ангажиране на по-широка аудитория, създаването на партньорства между учебни заведения и неправителствени младежки организации, предлагането на гъвкави възможности за участие, които да отговорят на нуждите на младите хора, като краткосрочни проекти или виртуални доброволчески дейности, въвеждането на наградни програми за доброволци, са начините младежите да бъдат стимулирани и провокирани към участие.

Община Перник винаги е подкрепяла инициативи и информационни кампании, целящи въввлечането на младите хора в развитието на доброволческата дейност. Създадена е база данни с доброволци на местно ниво, която постоянно се актуализира. Разработена и въведена е и Система за валидиране на доброволството – издават се сертификати за участие в доброволчески дейности и инициативи.

По въпросите на доброволството на територията на общината активно работят всички младежки организации, членове на КСМП, като те привличат и ученическите съвети в съвместни дейности. Активна роля в този процес заема и успешно действащия Международен младежки център.

Насърчаване на младите хора за опазване на околната среда и борба с климатичните промени

Насърчаването на младите хора за опазване на околната среда е критично важно не само за настоящето, но и за бъдещето на нашата планета. Замърсяването, климатичните промени и различни здравословни проблеми изискват целенасочени усилия за насърчаване на устойчивите практики сред младите. С правилната подкрепа, образование и платформи за изразяване на техните идеи, младежите могат да станат силни защитници на устойчивото развитие и да водят света към по-зелено и устойчиво бъдеще.

Природоопазващият начин на живот включва устойчиво използване на ресурсите, минимизиране на отпадъците и повишаване на екологичната осведоменост.

Младите хора могат да играят важна роля в опазването на околната среда и справянето с климатичните промени. За съжаление сред тях се регистрира ниско ниво на познания и разбиране за необходимостта от опазване на околната среда. Ето защо, информираността играе основна роля в процеса на формиране на екологичната съзнателност сред младежите, а организирането и провеждането на семинари, работилници, обучения и информационни кампании на екологични теми, са основни методи за повишаване на тяхната осведоменост и ангажираност.

Социалните медии представляват мощен инструмент за комуникация и организиране на младежките движения. Чрез платформите като Instagram, TikTok, Facebook и Twitter, младите хора могат да разпространяват идеи, да организират събития и да мобилизират подкрепа около екологични каузи. Важно е също така младите хора да получават реална подкрепа от институции, които могат да ги насърчават и финансират техните проекти.

Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността

Повишаването на ролята на младите хора в превенцията на престъпността е не само логичен, но и необходим процес. Младежите могат да бъдат катализатори на позитивни промени и да допринесат за изграждане на по-безопасно и хармонично общество. Подкрепата и насърчаването на техните усилия за превенция може да доведе до значителни резултати и дългосрочна промяна на нагласите към престъпността. Въвличането им в превантивните действия е израз на социална отговорност и ангажираност. Чрез различни образователни кампании, те могат да бъдат обучавани и информирани за последствията от престъпленията, правните норми и социалната отговорност. А когато младежите се чувстват значими и в състояние да влияят на обществото, те са по-малко склонни да се ангажират с престъпна дейност. Често те имат новаторски идеи и свежа перспектива. Тяхното участие в инициативи и програми за превенция може да промени нагласите на обществото по отношение на криминалността и да предложи нови стратегии за справяне с проблема, но също така е необходимо и успешно сътрудничество между различни социални стълбове, включително образователни институции, неправителствени младежки организации и местната власт.

Населението на територията на община Перник се обслужва от две Районни управления на МВР (Първо и Второ РУ на МВР), както и от два полицейски участъка в гр. Батановци и с. Рударци.

Община Перник се обслужва от четирима инспектори «Детска педагогическа стая» (ИДПС), съответно по двама в двете районни управления.

За превенция на престъпността сред младите хора, ОД на МВР – Перник работи в сътрудничество и координация с МКБППМН, прокуратурата, отдел „Закрила на детето“, училищни ръководства, кметове на населени места.

Действащите програми за противодействие на противообществените прояви и престъпления спрямо и от подрастващите в ОД на МВР – Перник за 2024 г. са следните:

Национална програма „Работа на полицията в училищата“ – с включени профилирани теми за различни възрастови групи. Целите, заложи в програмата са генерална превенция по отношение на децата в училищна възраст, изграждане на модели за безопасно поведение у подрастващите, създаване на положително отношение към МВР и нейната дейност у децата и запознаване на учениците с елементарни правни понятия, свързани с възрастта им.

Обхванати са ученици от 3 до 10 клас.

- Общ брой на обхванатите училища – 13 (за 2023 г. са били 12);
- Общ брой на изнесените лекции и беседи – 33
- Общ брой на паралелките, в които са изнесени беседи – 43 (за 2023 г. са били 25).

Изнесените от ИДПС лекции и беседи сред учениците са на различни теми: „Агресия сред учениците“, „Побойничество и хулиганство“, „Еднакви в различieto“, „Наркотици и вредата от тях“, „Безопасен интернет“, „Права и отговорности на малолетните и непълнолетните“, „Кражби“, „Сексуална експлоатация на деца“.

Относно дейността по Национална програма „Работа на полицията в училищата“ са проведени и заключителни мероприятия под надслов „Ваканция здравей! Да играем безопасно“. На територията на ОД на МВР състезанието е проведено на 04.06.2024 г. в сградата на ОУ – с. Драгичево.

- Кампания в началото на учебната година „Децата тръгват на училище“ с участие на млади хора от всички училища
- Кампания през ваканциите „Да пазим децата на пътя“
- Р. България е член на „TISPOL“ – европейска мрежа на службите на пътна полиция. ОД на МВР – Перник участва в мероприятията, заложи в европейската мрежа, като провежда обучение на тема „Детски обезопасителни системи и каски“.

По проект на Главна дирекция „Национална полиция“ – МВР на тема „Подобряване закрилата на детето и превенция на детската престъпност в България“, финансиран по Българо-швейцарска програма за сътрудничество е разработен интернет сайт за превенция на престъпления, извършвани от и срещу деца и подобряване закрилата на детето.

Целите на сайта са да предоставят знания относно правата и задълженията на децата, личната безопасност, модели на поведение, координати на компетентни служби за съвет и помощ, информация на родители и специалисти, работещи с деца. Интернет адреса на сайта е detskasiurnost.bg.

На територията на община Перник е организирана и проведена кампания за ранна превенция, „Детска академия за спорт и превенция“, Преминали през програмата са 70 деца.

На територията на община Перник в ЦПЛР-ОДК – Перник и Международен младежки център. Общия брой участници 70 деца.

Във връзка с разпоредително писмо № 8121р-19322/02.10.2024 г. на главен секретар на МВР, относно разработената от ГДНП Национална превантивна програма Предпазване на младите хора от престъпления за ученици от 12 клас, в община Перник са проведени беседи и лекции в две учебните заведения – ТПГ „Мария Кюри“ – Перник и ПГТС „Арх. Йордан Миланов“ – Перник.

В ТПГ „Мария Кюри“ – Перник с една паралелка от 12 клас е представена тема „Превенция на употребата на наркотични вещества“ с участието на Превантивно-информационния център към Общински съвет на наркотични вещества.

В ПГТС „Арх. Йордан Миланов“ – Перник са обхванати четири паралелки с тема „Превенция на престъпления и виктимизация на информационните и

комуникационни технологии“ с лектор служител от сектор „Нелегална пропаганда и интернет платформи“ при ДК на ГДБОП.

Броят на пътнотранспортните произшествия с участие на млади хора е 187 по възрастова граница както следва:

- възраст 0-14 г. – 4 бр. пътнотранспортни произшествия с двама ранени;
- възраст 15-24 г. – 103 бр. пътнотранспортни произшествия с 15 ранени.

С цел превенция на рисковите фактори на жизнената среда и повишаване нивото на информираност и придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот сред младите хора на територията на община Перник действа Общински съвет по наркотични вещества /ОбСНВ/, Превантивно-информационен център (ПИЦ) и Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН).

Общински съвет по наркотични вещества /ОбСНВ/ към Община Перник е създаден като орган за осъществяване на националната и местна политика в областта на злоупотребата с наркотици.

Основна задача на ОбСНВ е осъществяване на координация, ефективно взаимодействие и сътрудничество между институциите, НПО, младежки сдружения и медии в усилията им за ограничаване на разпространението и употребата на психоактивни вещества. Съветите по наркотични вещества разработват, осигуряват и координират изпълнението на общинските програми за борба срещу злоупотребата с наркотични вещества. На базата на данните, получени от различните източници на информация, те правят оценка на нуждите в съответната община – от превенция, лечение, рехабилитация.

Превантивно-информационният център /ПИЦ/ към Община Перник е създаден през 2003 г. и осъществява превантивни дейности и програми на общинско и национално ниво. ПИЦ отговаря за събиране, съхраняване и анализиране на информация от различни институции, работещи по проблема „наркомании“, която е необходима за изготвянето, изпълнението и координирането на общински програми за борба срещу злоупотребата с наркотици.

Главни насоки в работата на ПИЦ – Перник са превантивно-информационна, обучителна и консултативна – разработване и осъществяване на превантивни дейности и програми сред различни целеви групи; предлагане на алтернативни форми за осмисляне на свободното време на младите хора; обучения на мултидисциплинарни екипи за превенция употребата на психоактивни вещества; разработване, издаване и разпространение на превантивни и здравно-образователни материали; провеждане на информационни кампании; консултиране на млади хора и родители по въпроси, свързани с наркотиците и зависимостите.

ОбСНВ и ПИЦ работят в партньорство с ръководствата на учебните заведения в града, педагогическите съветници и психолози в училищата, инспекторите от Детска педагогическа стая, Отдел „Закрила на детето“, МКБППМН, РЗИ, БЧК, младежки и неправителствени организации.

Насърчаване на културата и творчеството сред младите хора

Насърчаването на културата и творчеството сред младите хора е от съществено значение за тяхното личностно и социално развитие и за осмисляне на свободното им време, и е комплексен процес, който изисква ангажираност от страна на образователните институции, културните институти, различните творчески клубове и формации и самата общност. От друга страна, то е и важна стъпка към съхраняването и развиването на културните ни ценности.

Младежките организации и инициативи играят ключова роля в популяризирането на културата и изкуствата. Финансова и логистична подкрепа от

страна на общината и неправителствения сектор може да създаде по-добри условия за реализация на младежки проекти. Дейностите в различните арт-центрове, младежки клубове, пространства за съвместна работа и др. могат да бъдат и платформа за изразяване и експериментиране. Програми за менторство, стажове и семинари, водени от опитни творци, могат да предоставят ценен опит и мотивация. Всичко това създава уникална възможност младежите да развиват важни умения, да обменят идеи и опит помежду си. От друга страна, това спомага и за създаването на едно наистина мултикултурно общество.

Важно е също така младите хора да имат достъп до необходимите ресурси – материали, технологии, информация и не на последно място – свободен достъп до младежки пространства, като младежки домове, младежки центрове и др.

Успешно действащата културна инфраструктура (ОК Дворец на културата, ОбМД, ЦПЛР-ОДК, Регионална библиотека, Художествена галерия, Регионален исторически музей и др.) от своя страна дава добро поле за развитие и изява на лични творчески умения сред младото поколение. Всички тези институции обогатяват живота на младите хора чрез събитията, които организират и които са включени в културния календар на града. Наред с това в повечето от тях се предлагат различни форми за осмисляне на свободното им време – студия, школи, курсове, клубове, формации, в които младежите се обучават и развиват своите таланти, дарби и умения, участват в организирането на общински, национални и международни изяви, конкурси и фестивали, в множество международни арт инициативи и др.

Общинският младежки дом реализира част от общинската политика за работа с деца и младежи в свободното им време, в партньорство с младежки организации, училища и други институции. През настоящата година в базите Център и Мошино работиха следните творчески формации и спортни клубове:

- Фолклорен ансамбъл „Граово“;
- Детска школа по пиано;
- Хип-хоп и брейк формация „Dance Squad“ (4 възрастови групи);
- Школа за класически балет „Авабел“;
- ДЮФА „Чудно оро“.

В Общински младежки дом през 2024 година занимания провеждаха и:

- танцова школа „Хоро“;
- танцова формация „Приятели чрез танца“;
- Клубове по спортни и състезателни танци „Надежда“ и „Стъпка по стъпка“;
- фолклорна танцова формация „Неда“;
- два клуба по аеробика;
- йога клуб;
- таекуондо клуб „Спартак“;
- СК „Струма“;
- спортен клуб по хокей на трева „NGS“.

Нови формации от настоящия творчески сезон (2024 -2025 г.) са:

- танцова школа „Алфея“;
- танцово студио „Евера“ (класически балет и модерен балет).

ЦПЛР – Обединен детски комплекс има дългогодишни традиции и резултати в извънучилищната дейност. Притежава солиден сграден фонд, модерно обзаведени учебни стаи, ателиета и репетиционни, театрален салон, достъпна архитектурна среда и квалифициран учителски състав. Налице е съвременна техника и разширена Internet мрежа. ЦПЛР има богат годишен календар, а изявите на учениците по различните интереси са представени на национално ниво.

ЦПЛР – ОДК е извънучилищно образователно звено в системата на българското образование, което осъществява изключителни образователни, културни, научно-

познавателни, технически, художествено-творчески, социално-педагогически, спортни и забавно-развлекателни дейности с децата и младежите от община Перник.

Обучавайки всяка година над 1100 деца и ученици в своите формации – школи, ателиета, клубове и студия, ЦПЛР – ОДК представлява огромен информационен, научно-технически и художествено-творчески, социално-педагогически и образователен център на община Перник и област Перник.

Една от основните задачи на ЦПЛР – ОДК, е да анализира и да установява потребностите на пернишките деца и младежи, с оглед оказване на професионална, навременна и устойчива подкрепа за личностно им развитие в свободното време и да отговоря на предизвикателствата чрез образование, възпитание и превенция като:

ги насочва и подкрепя в избора им от многообразните личностни потребности, предоставяйки им голям избор от дейности на едно място;

ги подкрепя в многообразието на детските интереси в рамките на една институция, предоставяйки им комплекс от образователни услуги;

предлага квалифицирана педагогическа подкрепа за развитие;

осигурява възможности на всяко дете и ученик за личностна изява, за социално включване и самоактуализация;

- удовлетворява потребности от общуване и контакти с други свои връстници т.е. изграждане на контакти в неформалното общуване;
- формира обща култура на основата на националните и общочовешки ценности;
- формира нов тип поведенчески модели на учениците, в основата на които да залегнат взаимното зачитане и умение да отстояват правата си, достойнство и толерантност, национална идентичност и зачитане правата на всеки;
- създава условия за перманентно повишаване квалификацията на преподавателите с оглед на новите предизвикателства;
- завоюва все по-голямо доверие сред обществеността;
- повишава качеството и ефективността на учебно-възпитателната работа;
- участва в общински, национални и международни програми и проекти;
- утвърждава чувството за принадлежност и дълг към институцията от всеки ученик и учител;
- предоставя възможности за получаване на индивидуална квалификация при интерес и нужда.

В ЦПЛР-ОДК към момента функционират 78 постоянни групи и 2 временни групи през ваканциите, по следните направления:

- Науки и технологии – английски език, социална среда и творчество;
- Спорт – волейбол, баскетбол и борба;
- Изкуства – Хор школувано пеене „Родна песен”, Групи за автентичен фолклор, Ансамбъл „Граовче”, Балет, Спортни и естрадни танци, Съвременни танци, Театрална студия „В кутийка“, Изобразително и приложно изкуство, Графика и Живопис.

На територията на община Перник функционират 33 народни читалища. Основната им дейност е насочена към съхранението и разпространението на българската традиция и развитие на съвременното творчество и изкуство във всичките му форми. Библиотеките на народните читалища дават възможност на младежите и учениците в малките населени места да черпят информация от фондовете им и да се обогатяват. Основните цели на народните читалища са насочени към социалната и образователна дейност в населеното място, където те осъществяват дейността си и осигуряването на достъп до информация, чрез предоставяне на компютърни и интернет услуги; създаване и поддържане на електронни информационни мрежи; обхват и развитие на младежките дейности. В по-голяма част от народните читалища

функционират любителски художествено-творчески формации, където най-активни са младежите и децата. Формациите се включват във фестивалите, съборите и празниците, посветени на любителското художествено творчество, традиционния фолклор и съвременното изкуство. Читалищата са и активен фактор в приобщаването на младите хора към фолклорните традиции, чрез запознаването и включването им в народния празник „Сурва” и в ежегодния Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва”.

Регионалният експертно-консултантски и информационен център „Читалища” /РЕКИЦ/ Перник подпомага на областно ниво националната политика към читалищата, основана на принципите на децентрализация, съхраняване на местните традиции и активно гражданско участие. Осъществява дейности за читалищата от област Перник.

Община Перник е създала и механизми за стимулиране на креативността и инициативността у младите хора и тяхното включване в творческия и културен живот на града. За целта функционира експертно-консултативна комисия, която има утвърдени правила за работа, даващи възможност на учениците, които не отговарят на условията, посочени в Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни и общински училища, но са се класирали на призови места на национални, балкански, европейски, световни първенства и олимпиади, да бъдат поощрявани от Община Перник с еднократно финансово подпомагане за съответната година, в която са били отличени.

През изтеклата 2024 г. Община Перник финансово е подпомогнала 79 деца и младежи с изявени дарби и таланти, а девет от тях са получили еднократни стипендии.

Насърчаване на младите хора от малките населени места

Младите хора, живеещи в малките населени места, често се сблъскват с редица предизвикателства, които могат да ограничат техните възможности за развитие и реализация. Насърчаването на младите хора от малките населени места е задача, която изисква обединени усилия от страна на местните власти, неправителствения сектор и на самите млади хора.

Младежите в тези региони често се сблъскват с редица предизвикателства. Ограниченият достъп до качествени образователни услуги, недостатъчните извънкласни и присъствени програми, които да развиват умения и таланти, липсата на адекватни работни места и стажантски програми, които да подпомогнат професионалното им развитие, по-малкото възможности за участие в културни, развлекателни и спортни мероприятия, липсата на платформи за обмен на идеи и опит между младите хора, са част от проблемите които често са в основата на това младежите да мигрират към по-големи градове.

Подходите за насърчаване на младежите от тези региони са различни. Организирането на събития, фестивали и работилници, които да насърчават активното участие на младежите, създаването на платформи за младежки активизъм и доброволчество, провеждането на различни неформални обучения и менторски програми, редовното присъствие в тези региони на активни младежки организации, членове на КСМП, както и активната дейност на народните читалища са част от механизмите, чрез които младите хора могат да развиват своя потенциал и да стимулират устойчивото развитие на малките населени места. От друга страна инвестирането в младежки центрове и обществени пространства, където младите хора могат да се събират и да развиват свои инициативи, ангажирането на местната администрация и осигуряването на финансови средства за младежки проекти, насочени към социална активност, образование и предприемачество биха спомогнали за постигане на устойчивост и успешно младежко включване.

ИНФОРМИРАНост И ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ

Повишаване информираността на младите хора

Улесняване на достъпа до информация за възможности

Разширяването на интернет достъпа и популяризацията на мобилни приложения улесняват достъпа до информация. Въпреки това, важен фактор остава получаването на информация директно от първоизточника, а именно от младежките организации и институции. В тази посока изключително активна бе работата на Международния младежки център, както и на младежките организации, които предлагаха програми и различни информационни материали, чрез които информираха младите хора относно различни възможности за обучения, работа и доброволчески инициативи.

Информираността на младите хора е от съществено значение за вземането на информирани решения. Младите хора, които са активни в социалните мрежи и редовно следят актуални новини, показват по-високи нива на информираност относно възможностите за образование и работа.

За да се подобри информираността на младите хора и тяхната способност да се възползват от предоставените възможности, е необходимо да се работи в посока на улесняване на достъпа до надеждни и актуални информационни канали. От друга страна различните обучения за управление на информацията, инвестициите в цифрова грамотност и критичното мислене ще подпомогнат младите да се ориентират в сложната информационна среда на 21-ви век.

Един от приоритетите в младежката политика на Община Перник е подобряване на достъпа до информационни услуги, които подпомагат личностното и обществено развитие на младежите, в съответствие с потребностите и интересите им и повишаване на тяхното качество.

В отговор на повишеното използване на интернет от младите хора като източник на информация, функционират редица специализирани интернет страници на държавни и общински институции и организации за предоставяне на различна информация. Постоянно се актуализират страниците в социалните мрежи на КСМП, Общински младежки съвет, БМЧК, „Перник на младите“ и други младежки организации.

МЛАДЕЖКИ ОРГАНИЗАЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ, РАБОТЕЩИ С И ЗА МЛАДИТЕ ХОРА

Консултативният съвет за младежка политика (КСМП) към Кмета на община Перник е постоянно действащ обществен консултативен орган по въпросите на младежта, създаден през 2008 г. от представители на пернишки младежки неправителствени организации и институции, работещи с млади хора и официализиран с решение на Общинския съвет през 2021 г.

КСМП се състои от председател, заместник-председател, младежки медиатор с ранг на заместник-председател, секретар и членове. Председател е Секретарят на Общината, ресорен за работата с младежта; заместник-председател е началник-отдел „Образование, култура и младежки дейности“.

Основните функции и задачи на КСМП са:

да консултира Кмета при формирането и провеждането на общинската политика за младежта;

да проучва и анализира младежката проблематика на територията на общината;

да предлага мерки за постигане целите на общинската политика за младежта; да избира свои представители в местни, регионални, национални и международни срещи и инициативи;

да подпомага и координира работата на младежките организации в различни области и в провеждането на доброволчески акции и младежки инициативи и проекти.

Членове на КСМП могат да бъдат представители на институции, пряко ангажирани с младежки дейности, представители на младежки организации, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, неформални младежки групи, представители на студентски и ученически съвети и парламенти от общински и държавни училища на територията на община Перник. Всички те са с равни права и възможности за участие.

Членовете на КСМП дават становища по проекти и подпомагат изработването на нормативни актове, стратегически документи и решения, които се отнасят до политиката за младежта. Също така участват в изготвянето, съгласуването и реализирането на Общинския годишен план за младежта, а Община Перник финансово подпомага младежките инициативи, заложи в него, като по този начин се стреми да повишава гражданската активност на младите хора, да провокира интерес, доброволчество, ангажираност и дейно участие в обществения живот на града ни.

Към община Перник, на граждански договор има назначен младежки медиатор. Той се избира чрез таен избор по електронен път, от кръга на организациите – членове на КСМП. Неговият мандат е 11 месеца (февруари-декември) за всяка календарна година. Младежният медиатор, който е с ранг на заместник-председател, е пълнолетно лице на възраст до 29 години. Той е пряката връзка с общинската администрация и работи в тясно сътрудничество с младежките организации, членове на КСМП – координира дейността им; координира и подпомага младежките инициативи, заложи в Общинския годишен план за младежта; подпомага сътрудничеството с други заинтересовани страни и институции, взимачи решения по младежката политика.

Младежки организации, членове на КСМП

Младежният сектор в община Перник е съставен от разнородни по дейност организации – ученически, неправителствени, доброволчески; организации, занимаващи се с превенция, здравеопазване, образование, социални дейности и спорт, култура и др. Всички те имат различен профил на дейност, но една обща цел – развитие на капацитета на младите хора в Перник и подобряване на обстановката за развитието и реализацията им. Младежите имат възможността свободно да се присъединяват към дадена младежка организация по свой избор, да участват във взимането на решения в партньорство с други млади хора и младежки организации и активно да се включват в демократичния и граждански живот на общината.

Общинският младежки съвет (ОМС) е създаден през 2006 г. със съдействието на Община Перник и Общински младежки дом. ОМС обединява ученици и студенти от града, които проявяват интерес към инициативите и организацията на събития, насочени в различни сфери:

- Култура и образование – съветът провежда обучения, конкурси и инициативи, свързани с литература, кариерно ориентиране и други сфери, според нуждата и интереса на младежите.
- Спорт – ОМС организира спортни фестивали и турнири в различни дисциплини, които дават поле за изява на младежите в града, занимаващи се със спорт.
- Доброволчество – през годините организацията провежда благотворителни кампании и концерти, които подпомагат различни каузи.

Благодарение на различните проекти, обучения, национални събития и срещи, в които всяка година членовете се включват активно, ОМС представлява пернишките младежи на високо ниво в цялата страна.

Българският младежки червен кръст (БМЧК) е доброволна младежка организация, която е неразделна част от Българския червен кръст и принадлежи към Международното младежко червенокръстско движение. Чрез своите доброволци в цялата страна и посредством своите програми за обучение, дейности и услуги, БМЧК

приобщава децата и младите хора към хуманитарните ценности и принципи, работи за намаляване на социалната и здравната им уязвимост, извършва застъпничество за подобряване на благосъстоянието им и насърчава толерантността и недискриминацията, уважението към различията и културното многообразие.

Основните дейности на БМЧК са в няколко сфери:

- намаляване на социалната и здравната уязвимост на децата и младежите;
- обучение по първа долекарска помощ;
- оказване на първа психологична помощ и психосоциална подкрепа;
- превенция на рисковото сексуално поведение и зависимостите;
- здравна просвета и насърчаване на здравословния начин на живот;
- разпространение на идеите и принципите на червенокръсткото движение;
- развитие на доброволчеството;
- социално-помощна дейност и застъпничество за правата на децата и младежите от рискови групи и/или настанени в социални институции и др.

Основният подход, който БМЧК ползва за осъществяване на дейностите си е чрез обучения и сесии, провеждащи се в училища, както и кампании и демонстрации.

Активен двигател на **Фондация „П.У.Л.С.“** (Позитивни умения на личността в социума) е **Младежки клуб „Да бъдем приятели“**. Фондацията е българска неправителствена организация, регистрирана през 1999 г., която предоставя комплекс от услуги в помощ на лица и деца, засегнати от насилие и/или трафик на хора. Част от услугите са свързани с настаняване в кризисен център, кризисна интервенция, психологическо, социално и правно консултиране и др.

Младежки клуб „Да бъдем приятели“ стартира своята дейност една година след основаването на Фондация „П.У.Л.С.". От този момент доброволци и професионалисти вървят ръка за ръка в борбата с насилието. Мисията, която обединява младежи от различни поколения, е възможността да помагат на своите връстници да изградят хармонични отношения с околните, изпълнени с равнопоставеност, разбирателство и толерантност чрез участие в обучения за разпознаване на насилието и насочване на връстници към услуги, организиране на младежки събития и кампании, както и издаване на информационни материали.

Сдружение АКСЕЛС (Асоциация за културно, стопанско, евристично и лингвистично сътрудничество) е неправителствена организация, учредена през 2012 г. в Перник. Асоциацията работи с младежи от градовете и приоритетно от малките населени места, като им предоставя възможности за развитие на лични и професионални качества и умения, участия в образователни проекти, международни и местни доброволчески проекти и инициативи, културни и екологични проекти, опазване на българските традиции, развитие на малките населени места и местните общности, подобряване на жизнения стандарт и защита на човешките права. АКСЕЛС инициира, организира и участва в различни събития, обучения, семинари, фестивали и други; разработва и изпълнява проекти по различни програми, включително ЕРАЗЪМ+ на ЕС и е акредитирана за работа с доброволци по Европейския корпус за солидарност. Работи в партньорство с местни организации, държавни и общински структури.

Сдружение „Дай, бабо, огънче“ работи в две направления – образование и култура. Целите на Сдружението са:

- организиране на алтернативни младежки и граждански форми и дейности за ангажиране на свободното време;
- подпомагане творческото развитие на децата и младите хора;
- съхраняване на културно-историческото наследство на българите;

- повишаване екологичната култура на децата и младите хора и опазване на околната среда

- създаване на условия за реализиране и разпространяване на творчески идеи и продукти, способстващи за насърчаване на разбирателството и приятелството между децата и младите хора;

- насърчаване организирането, финансирането, разработването и осъществяването на проекти за развитие на международен младежки обмен и туризъм с цел взаимно опознаване на младите хора от държавите от Европейския съюз и Централна и Югоизточна Европа;

- работа с етническите малцинства с цел подпомагане;

- информирание, организиране и провеждане на концерти, фестивали, семинари, конкурси, конференции, кръгли маси, симпозиуми и други обществено приети форми на общуване и контакти, свързани с образованието, изкуството и културата с участието на младите хора.

Организирано и:

- Национален конкурс за мартеница „Пижо и Пенда”;

- Национален конкурс за детска рисунка „Народните приказки – извор на мъдрост и доброта”;

- Детски фолклорен конкурс „Дай, бабо, огънче!”.

От няколко години в София и в Перник функционира и танцова къща „Приатели чрез танца“.

Скаутски клуб „Кракра Пернишки“ е пълноправен член на Организацията на българските скаути“ от 2000 г. За времето, от тогава до сега, през клуба са преминали над 100 деца и младежи. Скаутите са участници във всички национални скаутски лагери, както и в две световни Джамборета (лагери за скаути от цял свят по време, на които се събират около 50 000 участници) в Англия и Швеция. Предстои им участие в 25-тото Световно скаутско джамборе в Южна Корея през август 2023 г. Представители на клуба са участвали в два Roverway лагера в Италия и Испания. През годините се включват в много доброволчески инициативи, в почти всички инициативи на национално ниво, описани в портфолиото на ОБС и са били организатори на официалното честване на Световния ден на скаутското движение през 2019 г. и 20 години от възстановяване членството на ОБС в Световната организация на скаутското движение.

Сдружение „МоМенТор“ е най-новият член на Консултативния съвет за младежка политика към Кмета на община Перник. Неправителствената организация обединява знанията, уменията и опита на младежки работници и бивши доброволци по програмите на Европейска доброволческа служба и европейски корпус за солидарност. Мисия на сдружението е да осигурява достъп на младежи от Перник и възможности до европейските младежки програми като „Еразъм+“ и ЕКС, а другата му цел е, чрез подкрепа на диалога между младежите от Перник, България и европейските страни да насърчава диалога между младите хора и тяхното сътрудничество по посока развитие на младежката работа и повишаване на осведомеността по екологични въпроси. Организацията развива дейности в следните приоритетни области: социализация и интеграция на деца и младежи в неравностойно положение и от етнически малцинства, екологични инициативи, кампании и дейности за опазване на околната среда (образователни и доброволчески), младежки активности на местно, национално и европейско ниво – включване на младите хора в процесите на взимане на решения и изграждане на партньорство с местната администрация, творчески дейности за личностно развитие и реализация на младите.

Младежка инфраструктура и младежки пространства

През последните години неизбежна тема, свързана с развитието на младежките политики е тази за т. нар. „младежки пространства“. Тук трябва да бъде направено разграничение между пространствата за свободно време, тези свързани с комерсиална дейност или такива, прилежащи към забавлението като идеология и практика. Като цяло, те играят важна роля за интегрирането на различни групи младежи, включително тези от уязвими социални групи и често служат като основа за младите хора да организират инициативи и да отстояват своите права и интереси. Често младежките пространства страдат от недостиг на финансови ресурси, което ограничава тяхната функционалност и възможности за развитие. Някои младежи не знаят за съществуването им, което води до неизползване на наличните ресурси, а с увеличаването на времето, прекарано онлайн, младежите все по-рядко посещават физически тези зони, което поставя нови предизвикателства пред младежките работници и експерти.

От 2022 г. до края на тази, бяха ситуирани седем информационни табла (инфо-точки) за споделяне на актуална младежка информация на различни места в града. Едновременно с това, от доброволци и членовете на КСМП бяха естетизирани и освежени девет неформални младежки пространства, а някои от тях и преобразени с графити. Повечето от посочените места бяха акцентирани със слоган „Перник на младите“, насочващ младежите към комуникационните канали на КСМП в социалните мрежи.

Международен младежки център (ММЦ)

През 2020 г. Община Перник спечели Проект „Изграждане на младежки център Перник - модел за високи стандарти на младежка работа.“, финансиран по финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, програма „Местно развитие, намаляване на бедността, подобро включване на уязвими групи“, който приключи успешно на 30.04.2024 г., а сградата на ММЦ-Перник беше официално открита на 25.04.2024 г.

Предмет на дейността на ММЦ, е социално сближаване – информационни кампании, дни на отворените врати, срещи с ученици и ученически съвети; образователни дейности, в т. ч. неформални обучения и развитие на доброволчеството; обмен на добри практики на национално и международно ниво; клубове и занимания по интереси.

Новият младежки център покрива високите европейски стандарти за работа с младежта, предоставя разнообразни дейности и комплексни услуги за младите хора, включително и за тези от уязвимите групи.

В ММЦ функционира квалифициран и работещ екип от млади хора, които целогодишно реализират успешни младежки инициативи и работят в посока разпознаваемост на Младежкия център.

Със заповед № 2221 на Кмета на община Перник, от 05 декември 2022 г. Международен младежки център – Перник е част от състава на Консултативния съвет за младежка политика.

През 2024 г. ММЦ беше председател на Националната мрежа на младежките центрове.

Местни младежки дейности:

Екипът на ММЦ-Перник проведе 14 теренни инициативи, които включваха дейности за популяризиране на дейностите, проучване интереса и потребностите на младите хора и провеждане на тематични информационни кампании. Чрез теренните дейности бяха достигнати и обхванати повече от 600 младежи.

ММЦ-Перник взе активно участие в организирането и провеждането на няколко големи местни дейности, включително с младежки характер: фестивал СУРВА, 12

август – Международен ден на младежта, парк фест Пейка, спортни събития и други от местно значение.

Еко-образователни дейности „Да изтъркаме патъците“ – проведени бяха ежемесечни походи в пернишкия регион, по време на които бяха съчетани образователни дейности и двигателна активност.

ММЦ-Перник реализира стажантска програма, в която се включиха 8 младежи за период от 3 до 6 месеца, 5 от стажантите трайно останаха част от доброволческия екип към младежкия център.

Освен младежки дейности, инициирани от екипа на ММЦ-Перник, се проведоха и дейности изцяло организирани от млади хора, които преминаха през обучения за младежка активност и се възползваха от възможността да приложат придобитите знания и умения на практика.

Осъществен беше и конкурс за младежки инициативи, чрез който бяха подкрепени 2 инициативи на младежки групи.

Национални младежки дейности:

ММЦ-Перник беше домакин на Национална конференция на младежките центрове, в която взеха участие представители на всички МЦ в страната и на 3 национални работни срещи за разработване на стратегически документи за младежка работа.

Международни младежки дейности:

В изпълнение на своите цели и функции по отношение на международното сътрудничество ММЦ-Перник проведе 6 посещения с работна цел в международни младежки центрове в Европа, както и два международни младежки обмена - в Ирландия и Люксембург, по време на които бяха представени техните национални младежки политики и дейности на младежки центрове и организации.

Изградени бяха партньорства с представители на различни институции и организации от Норвегия, Сърбия, Португалия, Унгария, Македония, Литва, Германия, Румъния, Испания и други европейски държави.

Обучения и обучителни дейности:

През 2024 г. бяха проведени повече от 50 обучения, работилници и обучителни дейности, в които участваха над 1100 младежи. Темите на дейностите са насочени към изграждане на социални и специфични умения за комуникация, работа в екип, младежка активност, доброволчество, критично мислене, толерантност, превенция на агресията и насилието, здравословен начин на живот, двигателна активност и други теми, свързани с живота на младите хора и в отговор на техните интереси и потребности.

Клубни дейности:

Продължава дейността на основните клубове в ММЦ-Перник: Литературен клуб „Между редовете“, клубове по йога, настолни игри, спортни дейности.

Събития:

През 2024 г. в ММЦ-Перник се проведоха повече от 20 събития, насочени към младежите от Перник и региона, а най-важните от тях бяха: Седмица на професиите, Поетични вечери, конференции, фестивали, инициативи и кампании.

Партньорства:

Проведени дейности по национални програми за младежта със сдружение „Социална подкрепа и информация“ и сдружение „МоМенТор“.

Реализирани са дейности в партньорство с НПО по програма Еразъм+ - фондация „Пътят на траките“, сдружение „Ре Акт“, сдружение „ПроБудник“, сдружение „Обществен компас“, сдружение „Иновативен трансфер на знания“

Постави се началото на изпълнение на партньорски проект на ММЦ-Перник и УНИЦЕФ България „Up Shift“, по който беше реализирана първата обучителна работилница за младежка активност, с участието на 24 младежи и 8 ментори от градовете Монтана, Перник, Дупница, Кюстендил и Габрово.

Що се касае до съществуващите две бази на Общинския младежки дом, независимо от творческите и спортните занимания, които се провеждат там, значителна част от младежите не ги припознават като привлекателни и според тях са се отдалечили от основната си функция – да домакинстват „младежката земя“. В тази посока следва да се мисли за подобряване на имиджа и функционалността им и как те да се превърнат в естествено средище за младите хора.

Осигуряване на стандарти за младежка работа на местно ниво

Младежката работа е важен аспект от социалната политика, която има за цел да осигури на младите хора възможности за развитие, социална интеграция и личностно израстване. Осигуряването на стандарти за младежка работа на местно ниво е необходимо условие за гарантиране на качествени услуги и програми, които отговарят на нуждите на младите хора в общността. Те могат да включват аспекти като квалификация и различни умения на младежките работници, осигуряване на тяхното непрекъснато професионално развитие, методи на работа, разработване на механизми, които осигуряват активно участие на младежите в разработването и оценката на програмите и др., съобразно специфичните потребности на младите хора в техния регион.

Много програми за младежка работа зависят от ограничени ресурси, което затруднява техния мащаб и ефективност. Често иновациите и развитието на нови инициативи остават на заден план поради недостатъчното финансиране. Често младежките работници нямат достъп до обучение и квалификации, необходими за прилагане на съвременни методи и практики в работата с младежи. От своя страна младежите също не винаги са достатъчно информирани за наличните програми и услуги, което води до ниска степен на участие.

Необходимо е целенасочено усилие от страна на всички заинтересовани страни, за да се реализира потенциалът на младите хора и да се увеличи тяхната социална интеграция, а именно увеличаване на публичните и частни инвестиции в младежки центрове, спортни съоръжения и културни пространства; организация на курсове и семинари за младежки работници с цел повишаване на тяхната квалификация и усвояване на нови техники в работата с младежи, насърчаване на сътрудничество между неправителствените организации и местната власт, създаването на мрежи и платформи за обмен на опит и ресурси, включването на младите хора в планирането и управлението на младежките програми, внедряване на дигитални платформи и приложения, които да информират младите хора за възможности и събития, както и да предлагат виртуално обучение и менторство и др.

VII. ОСНОВНИ ОБЛАСТИ НА РАЗВИТИЕ

Общинският годишен план за младежта следва целите на Общинската стратегия за младежта и е инструмент за тяхното постигане. Той отразява местната специфика, удовлетворявайки нуждите, потребностите и очакванията на младите хора на местно ниво. В него се конкретизират целите и приоритетите на общинската политика за младежта:

1. Стратегическа цел: Активни млади хора

Оперативна цел 1: Повишаване информираността на младите хора;

Оперативна цел 2: Улесняване на достъпа до информация за възможности;

Оперативна цел 3: Повишаване на социалните умения и компетенции;

Оперативна цел 4: Стимулиране на младежката активност за осъществяване на дейности на местно ниво;

Оперативна цел 5: Насърчаване на младите хора от малките населени места.

2. Стратегическа цел: Създаване на благоприятни условия и подкрепяща среда за личностно и професионално развитие и реализация на младите хора

Оперативна цел 1: Насърчаване на младите хора за продължаващо образование и обучение, включително и неформално обучение;

Оперативна цел 2: Насърчаване на младите хора за участие на пазара на труда и към заетост;

Оперативна цел 3: Стимулиране на творческия потенциал;

Оперативна цел 4: Насърчаване на доброволчество и участието на младите хора в доброволчески дейности;

Оперативна цел 5: Насърчаване на младите хора към устойчиво развитие, опазване на околната среда и борба с климатичните промени.

3. Стратегическа цел: Насърчаване на двигателна активност и здравословен начин на живот

Оперативна цел 1: Повишаване на информираността на младите хора;

Оперативна цел 2: Изграждане на навици за двигателна активност и практикуване на спорт в свободното време;

Оперативна цел 3: Превенция на рисковото поведение.

4. Стратегическа цел: Повишаване качеството на младежката работа

Оперативна цел 1: Подобряване на инфраструктурата за младежка работа;

Оперативна цел 2: Осигуряване на стандарти за младежка работа на местно ниво.

Обявените стратегически цели са и основен критерий за финансово подпомагане, от страна на Община Перник, на дейности на неправителствени организации, включени в настоящия Годишен план.

VIII. ДЕЙНОСТИ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: АКТИВНИ МЛАДИ ХОРА

Оперативна цел 1: Повишаване информираността на младите хора

Задача: Популяризиране на основни информационни канали за младите хора.

Задача: Публикуване на актуална младежка информация.

Задача: Изработване на механизъм за обратна връзка (от младите хора към Общината).

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Популяризиране на основните информационни канали сред младите хора и публикуване на актуална младежка информация; осъществяване на двупосочна обратна връзка.	Младежки медиатор, ММЦ – Перник, КСМП, НПО, други партньори	-	януари-декември 2025 г.
Информационни срещи на открито за популяризиране на каналите с	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември

информация за млади хора			2025 г.
Публикуване на младежка информация в социалните мрежи - ФБ на ММЦ и Перник на младите	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.

Оперативна цел 2: Улесняване на достъпа до информация за възможности

Задача: Популяризиране на младежка информация чрез единния информационен младежки портал и чрез социалните мрежи.

Задача: Популяризиране на европейски информационни мрежи (Eurodesk, EYCA и ERYICA).

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Изработване и разпространение на информационни материали	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Популяризиране и публикуване на информация на профилите на ММЦ в социални медии, предпочитани от младите хора.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Популяризиране на младежка информация чрез Инфо точките в града	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Заплащане на хостинг, домейн и сертификат „RapidSSL” на сайта на КСМП.	КСМП	465,00 лв.	януари 2025 г.

Оперативна цел 3: Повишаване на социалните умения и компетенции

Задача: Създаване на условия за повишаване на социалните умения и компетенции на младите хора.

Задача: Провокиране на интереса за развитие на умения и компетенции.

Задача: Създаване на възможности за придобиване на умения и компетенции.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Обучения за младежи за развитие и надграждане на социални умения	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Младежка академия „Перник на младите“.	КСМП, ММЦ	7000,00 лв.	септември-ноември 2025 г.

Оперативна цел 4: Стимулиране на младежката активност за осъществяване на дейности на местно ниво

Задача: Подобряване на обмена на информация Община-НПО-младежи.

Задача: Представяне на добри практики и възможности за мултиплициране.

Задача: Предоставяне на възможности на младите хора за осъществяване на дейности на местно ниво

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Подобряване на обмена на информация (Община-НПО-младежи), чрез провеждане на срещи за обмен на информация и младежки форуми.	Община Перник, ММЦ, младежки медиатор, КСМП НПО	-	януари-декември 2024 г.
Обучения за насърчаване на младежка активност, насърчаване на дейностите на младежките инициативни групи и разширяване на техните състави	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Осъществяване на инициативи в младежки общности по предложение на млади хора с подкрепата на младежките работници	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Литературен конкурс и отбелязване годишнина от създаването на ОМС.	ОМС	500,00 лв.	февруари-март 2025 г.
„Опознай любовта“ – инициатива по повод 14 февруари – Св. Валентин.	ОМС	100,00 лв.	14 февруари 2025 г.
ОМС филм фест.	ОМС	400,00 лв.	април-август 2025 г.
Инициатива „Опознай книгата“	ОМС	200,00 лв.	24.05.2025 г.
Инициатива „Ден на най-добрия приятел“	ОМС	200,00 лв.	09.06.2025 г.
Отбелязване на 12 август – Международен ден на младежта и 17 години от създаването на КСМП.	КСМП, ММЦ	9000,00 лв.	12.08.2025 г.
Младежки фотоконкурс	ОМС	400,00 лв.	октомври 2025 г.
Инициатива „Лов на съкровища“.	ОМС	400,00 лв.	октомври 2025 г.

Оперативна цел 5: Насърчаване на младите хора от малките населени места

Задача: Изработване на канали/механизми за достигане и обхващане на младите хора от малките населени места.

Задача: Насърчаване на сдружаването и самоорганизирането на младежи в малки населени места.

Задача: Подкрепа на инициативи, реализирани се в малки населени места.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Достигане до младежи, живеещи в малки населени места и включване в дейности на ММЦ и в младежки инициативи на местно, регионално и международно ниво.	ММЦ, младежки медиатор, КСМП	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
XXVIII детско-юношески фестивал с национален обхват.	НЧ „Чичо Стоян – 1927“ и кметство, с. Дивотино	от бюджета на НЧ „Чичо Стоян – 1927“ и Кметство, с.	юни 2025 г.

		Дивотино	
„Люлин пее и танцува“ IV – фолклорен фестивал.	НЧ „Христо Ботев – 1961“ и кметство, с. Люлин	от бюджета на НЧ „Христо Ботев – 1961“ и Кметство, с. Люлин	юни 2025 г.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: СЪЗДАВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНИ УСЛОВИЯ И ПОДКРЕПЯЩА СРЕДА ЗА ЛИЧНОСТНО И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА МЛАДИТЕ ХОРА

Оперативна цел 1: Насърчаване на младите хора за продължаващо образование и обучение, включително и неформално обучение

Задача: Създаване на база данни с възможностите за обучение и учене в община Перник извън системата на формалното образование.

Задача: Популяризиране на неформалното учене и възможностите за участие.

Задача: Създаване на възможности за участие в неформално обучение/учене.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Допълване, актуализиране и популяризиране на база данни с възможностите за обучение и учене в община Перник извън системата на формалното образование.	Община Перник, ММЦ, младежки медиатор, НПО, КСМП	-	януари-декември 2025 г.
Популяризиране на учебните дейности на ММЦ и неформалното обучение.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Провеждане на събития, насърчаващи към образование и обучение.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности, търсени на пазара на труда.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Съвместни инициативи с Център за подкрепа и личностно развитие към ОДК – Перник за срещи с ученици за запознаване с услугите на ДБТ.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Предоставяне на професионално ориентиране и мотивиране.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Обучение за ограмотяване и включване в обучение за възрастни на преминалите курсове за ограмотяване младежи в бъдещи проекти на МОН.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.

Включване в ателиета за търсене на работа с различна тематика.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Включване в групови мероприятия за активно поведение на пазара на труда.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Информирани и консултирани за възможностите за включване в обучения с ваучери по проекти от П“РЧР“ и НПБУ	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Консултации, презентации и срещи на тема кариерно ориентиране	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	януари-декември 2024 г.
Индивидуални и групови занимания в Обединена школа по изкуства (музикално и изобразително изкуство)	ОК „Дворец на културата“	от бюджета на ДК	януари-декември 2025 г.
Младежка обучителна група.	МК „Да бъдем приятели“ при Фондация „П.У.Л.С.“	1650,00 лв.	февруари-юли 2025 г.
„Училище по танци“ – открито студио с ДЮФА „Чудно оро“.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	април-октомври 2025 г.
Форум за средните учебни заведения	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	април 2025 г.
„Стъпка по стъпка“ – танцов образователен перформанс с хип-хоп формация Dance Quad	ОбМД	от бюджета на ОбМД	май 2025 г.
Форум за висшите учебни заведения	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	ноември 2025 г.

Оперативна цел 2: Насърчаване на младите хора за участие на пазара на труда и към заетост

Задача: Подкрепа на кариерно допълнително консултиране и ориентиране.

Задача: Подкрепа на дейности за изграждане на допълнителни умения за участие на пазара на труда.

Задача: Насърчаване на инициативи за осъществяване на връзки с бизнеса и ангажирането му в процеса на младежка заетост.

Задача: Насърчаване на младежко бизнес и социално предприемачество.

	<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
	Идентифициране от специалисти активирани, младежки и ромски медиатор и активирани от социалните партньори неработещи и неучещи младежи и информирани за услугите, предоставяни в Бюрата по труда след регистрация.	ДБТ Перник	съгласно план за действие на ДБТ за 2025 г.	януари – декември 2025 г.
	Активирани на младежите за включването им в заетост, чиракуване, стажуване или обучение.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.

Изготвяне на индивидуален план за действие и профил на всеки новорегистриран младеж с професионалните и личностни умения и компетентности, желания и конкретни действия със срокове и конкретно поети ангажменти, водещи до успешна трудова реализация на пазара на труда.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Подкрепа за намиране на работа на първичния пазар на труда.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Осигуряване на стажуване на работно място за младежи с образование и квалификация.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Организиране и провеждане на трудови борси, тристранни срещи и Дни на работодателя.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Осъществяване на връзки с други институции, във връзка с подписано Споразумение с цел решаване на различни социални проблеми на продължително безработни младежи, поети като случаи от кейс мениджъра и консултации с психолог.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Участие в субсидирана заетост в публичния сектор.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Предоставяне на услуги от мрежата на европейските служби за заетост (EURES).	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Осигуряване на стажуване, обучение или заетост в рамките на схеми по П„РЧР“.	ДБТ Перник	от бюджета на ДБТ	януари – декември 2025 г.
Провеждане на обучения за развитие на умения и готовност за участие на пазара на труда.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари – декември 2025 г.
Провеждане на събития за кариерно ориентиране	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари – декември 2025 г.
Обучителна програма „Неу People	МК „Да бъдем приятели“ при Фондация „П.У.Л.С.“	600,00 лв.	октомври-ноември 2025 г.

Оперативна цел 3: Стимулиране на творческия потенциал

Задача: Създаване на условия за провеждане на дейности, насърчаващи развитието на творческия потенциал на младите хора.

Задача: Създаване на условия за реализиране на творческия потенциал на младите хора.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
-----------------------	---------------------------	-----------------------	----------------------

Предоставяне на услуги за пълноценно осмисляне на свободното време на младите хора чрез форми за култура, изкуство и неформално обучение, инициативи за развитие на таланта, творческите умения, културното изразяване на младите хора.	ОбМД, ОК „Дворец на културата”, ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ОбМД, ОК „Дворец на културата”, ЦПЛР-ОДК	януари-декември 2025 г.	
Творчески клубове за младежи.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.	
Участие в творчески фестивали.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.	
Работа в посока Изкуства (класически балет, съвременни танци, народни танци, хорово пеене, народно пеене, театрално изкуство, живопис, графика, приложни изкуства), чужди езици.	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	януари-декември 2025 г.	
Участия във фестивали, конкурси и концерти на общинско, национално и международно ниво съобразени с националния културен календар на МОН; Съвместни инициативи с културните институти в града; Участия в младежки, спортни и културни събития и инициативи на Община Перник.	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	януари-декември 2025 г.	
Танцов спектакъл „Игри с маски” – кв. „Изток“.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	януари, 2025 г.	
„Ден на любителското творчество” – концерт-спектакъл на творчески формации на ОбМД.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	март 2025 г.	
Младежка фолклорна среща – концерт „Граовска плетеница“.	Сдружение „Дай, бабо, огънче“	1500,00 лв.	март 2025 г.	
„Люлки по Цветница” – фолклорен празник пред Младежки дом – Перник.	ОбМД, съвместна инициатива със сдружение „Дай, бабо, огънче“	от бюджета на ОбМД	април 2025 г.	
„Хубав ден, Великден“ ж- празничен концерт на младежките формации (на открито) за жителите на кв. „Изток“	ОбМД	от бюджета на ОбМД	април 2025 г.	
Организиране на театрален марафон за деца и младежи	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	април 2025 г.	
XI Фолклорно надиграване на младежки групи „Приятели чрез танца“ 2025.	сдружение „Дай, бабо, огънче“	2500,00 лв.	април 2025 г.	
XVIII Конкурс за детска рисунка.	ОК „Дворец на културата“	от бюджета на ОК ДК	24.04.2025 г.	
XIX Международен конкурс за млади изпълнители на класически музикални инструменти.			25-27.04.2025 г.	

„Хубав ден – Великден” – празничен концерт на младежките формации (на открито) за жителите на кв. „Изток“.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	май 2025 г.
„Здравей, лято” – ваканционна програма, за децата и младежите от града.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	юни, юли, 2025 г.
Организиране на Интерактивен форум на изкуствата от деца за деца	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	юни 2025 г.
Младежка празнична програма, посветена на Деня на Перник, с участието на художествено-творческите формации на дома.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	октомври 2025 г.
Запалване светлините на Коледната елха в кв. „Изток”.	ОбМД и административен център „Изток“	от бюджета на административен център „Изток“	декември 2025 г.
Коледни тържества на любителските формации при ОбМД.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	декември 2025 г.
Коледен концерт на открито за жителите на кв. „Изток”.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	декември 2025 г.
„Да е мирна и честита” – концерт за жителите на кв. „Изток”.	ОбМД	от бюджета на ОбМД	декември 2025 г.

Оперативна цел 4: Насърчаване на доброволчество и участието на младите хора в доброволчески дейности

Задача: Популяризиране на доброволчеството.

Задача: Създаване на механизъм за валидиране на участието и резултатите от учене на младите хора от доброволчески дейности.

Задача: Създаване на среда за насърчаване, подкрепа, организиране и провеждане на доброволчески инициативи.

	<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
	Популяризиране на доброволчеството чрез провеждане на срещи с организации, свързани с доброволчески дейности и включване на доброволци в кампаниите.	ММЦ – Перник, младежки медиатор, КСМП, НПО	-	януари-декември 2025 г.
	Подпомагане на деца в неравностойно социално положение (деца от социално-слаби семейства, такива на многодетни родители, жертви на насилие, деца в риск), които не са настанени в ДСЗ.	БМЧК	от бюджета на БМЧК	януари-декември 2025 г.
	Информационни кампании и демонстрация по първа помощ.	БМЧК	от бюджета на БМЧК	януари-декември 2025 г.
	Обучения за насърчаване на доброволчеството и разширяване на доброволческите екипи.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
	Провеждане на доброволчески инициативи	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември

				2025 г.
Лекции за деца по Програма „Хелфи” и Детско полицейско управление (ДПУ).	БМЧК	от бюджета на БМЧК		януари-октомври 2025 г. (съгласно графика)
Онлайн и присъствени обучения за доброволци по превенция на HIV/СПИН и сексуално-рисково поведение.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		януари 2025 г.
Обучение по Общи знания за ЧК/ЧП.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		февруари-юни 2025 г.
Кампания по случай Световен ден за борба с тормоза в училище.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		февруари 2024 г.
Информационна кампания по превенция на HIV/СПИН за Деня на влюбените.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		14.02.2025 г.
Кампания за Баба Марта.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		01.03.2025 г.
Отбелязване на Световен ден за борба с тютюнопушенето.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		31.03.2025 г.
Фондонабирателни акции с касички: - Цветница - Великден - Коледа.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		април-декември 2025 г.
Съвместна благотворителна кампания с Кауфланд за „Топъл обяд”.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		април-декември 2025 г.
Отбелязване на Международен ден на ЧК/ЧП.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		08.05.2024 г.
Кампания по случай Деня на детето.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		01.06.2025 г.
Лекции за деца по програма „Хелфи“	БМЧК	от бюджета на БМЧК		юли 2025 г.
Кампания #УсмихниСе по случай Световния ден на усмивката	БМЧК	от бюджета на БМЧК		октомври 2025 г.
Промоция на БМЧК в пернишките училища и гимназии. Учредяване на нови клубове на БМЧК в област Перник	БМЧК	от бюджета на БМЧК		октомври 2025 г.
Отбелязване Международен ден на възрастните хора.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		01.10.2025 г.
Отбелязване на Международен ден без насилие.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		02.10.2025 г.
Отбелязване на Световен ден за психично здраве.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		10.10.2025 г.
Отбелязване на Рождения ден на БМЧК.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		14.10.2025 г.
Кампания „Рестарт на сърцето“.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		16.10.2025 г.
Отбелязване на Хелоуин.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		31.10.2025 г.
Инициатива „Да! За живот!“.	БМЧК	от бюджета на БМЧК		ноември 2025 г.
Отбелязване на Международен ден на	БМЧК	от бюджета на		16.11.2025 г.

толерантността.		БМЧК	
Отбелязване на 5 декември – Международен ден на доброволца.	БМЧК	от бюджета на БМЧК	декември 2025 г.
Коледен благотворителен базар.	БМЧК	от бюджета на БМЧК	декември 2025 г.
Инициатива „ОМС топли града“.	ОМС	300,00 лв.	декември 2025 г.
Отбелязване на Световен ден за борба със СПИН.	БМЧК	от бюджета на БМЧК	01.12.2025 г.
Церемония „Доброволец на годината“ по повод 5 декември – Международен ден на доброволца.	КСМП, ММЦ	2645,00 лв.	05.12.2025 г.

Оперативна цел 5: Насърчаване на младите хора към устойчиво развитие, опазване на околната среда и борба с климатичните промени

Задача: Повишаване на информираността и ангажираността на младите с 12-те Цели за устойчиво развитие на ООН.

Задача: Повишаване на информираността и ангажираността на младите хора с проблемите на околната среда и климатичните промени.

Задача: Насърчаване на младите хора към участие в екологични дейности, кампании и инициативи.

Задача: Насърчаване на младите хора за разделно събиране на отпадъците.

Задача: Насърчаване на младите хора към „зелено“ мислене и поведение.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Обучения за насърчаване на отговорно поведение	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари- декември 2025 г.
Провеждане на еко акции.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари- декември 2025 г.
Засаждане на млади дръвчета; „Пролетно мечтание“ – конкурс, рисунки върху асфалт – еко събитие, посветено на Деня на Земята	ОбМД	от бюджета на ОбМД	април 2025 г.
„Еко“ месец.	БМЧК	от бюджета на БМЧК	юни 2025 г.
Есенно почистване.	ОМС	600,00 лв.	септември- октомври 2025 г.

**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: НАСЪРЧАВАНЕ НА ДВИГАТЕЛНА АКТИВНОСТ И
ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ**

Оперативна цел 1: Повишаване на информираността на младите хора

<p>Задача: Провеждане на целенасочена информационна кампания за насърчаване на здравословен начин на живот.</p> <p>Задача: Провеждане на целенасочена информационна кампания за добро психично здраве.</p>
--

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Провеждане на информационни кампании за насърчаване на здравословен начин на живот.	ММЦ, младежки медиатор, КСМП, НПО, РЗИ	-	януари-декември 2025 г.
Изработване и разпространение на информационни материали в социални мрежи.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Обучения, насърчаващи здравословния начин на живот.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.

Оперативна цел 2: Изграждане на навици за двигателна активност и практикуване на спорт в свободното време

Задача: Подкрепа на младежки инициативи за допълнителна двигателната активност.

Задача: Създаване на база данни с възможности и локации за двигателна активност.

Задача: Осигуряване на условия и инфраструктура – модернизирани и поддържани.

Задача: Осигуряване на лесен и равен достъп до спортна и туристическа инфраструктурата.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Провеждане на информационни кампании за насърчаване на двигателната активност.	ММЦ, младежки медиатор, спортни клубове, КСМП, НПО	-	януари-декември 2025 г.
Провеждане на събития за двигателната активност.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
Създаване на база данни с възможности и локации за двигателна активност.	Община Перник, ММЦ, спортни клубове, КСМП, НПО	-	януари-декември 2025 г.
Здравно-образователни инициативи	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
Целогодишно участие в турнири съобразно Национален спортен календар на МО: - Баскетболни и волейболни турнири, състезания по борба и спортни танци за различни възрастови групи; - Спортни игри на открито като част от празнични събития, форуми и летен лагер 2025; - Дни на активния начин на живот;	ЦПЛР-ОДК	от бюджета на ЦПЛР-ОДК	януари-декември 2025 г.

- Провеждане на събития, които насърчават физическата активност; - Програми за спортно обучение; - Провеждане на задължителни занимания по интереси по предварително утвърден график на ЦПЛР-ОДК в областта на баскетбол, волейбол, борба, спортни танци			
1 информационна кампания за отбелязване на Световния ден за движение.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	май 2025 г.
Спортен фестивал.	ОМС	900,00 лв.	юни 2025 г.

Оперативна цел 3: Превенция на рисковото поведение

***Задача:** Повишаване информираността на младите хора.*

***Задача:** Повишаване на капацитета на младежките работници за идентифициране на поведение и подкрепа на млади хора с цел превенция.*

***Задача:** Създаване на условия за изграждане на умения сред младите хора за справяне с рискови ситуации.*

***Задача:** Подкрепа за специализирани неправителствени организации, които работят по програми за превенция.*

***Задача:** Подкрепа на млади хора в риск – осигуряване на достъп до консултации и експертна помощ.*

	<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
	Повишаване на информираността на младите хора чрез провеждане на информационни кампании.	ММЦ – Перник, младежки медиатор, ОД на МВР, МКБППМН, ПИЦ, КСМП, НПО	-	януари-декември 2025 г.
	Провеждане на кампании в и извън училищата.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
	Провеждане на събития за превенция на рисково поведение	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари-декември 2025 г.
	Национална програма „Работа на полицията в училище“ – с включени профилирани теми за различни възрастови групи. Целите, заложен и в програмата, са генерална превенция по отношение на децата в училищна възраст, изграждане на модели за безопасно поведение в подрастващите, създаване на положително отношение към МВР и нейната дейност и запознаване с елементарни правни понятия, съобразени с възрастта им. Програмата обхваща ученици от 3 до 10	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	януари-декември 2025 г.

	клас.			
	Кампания през ваканциите „Да пазим децата на пътя”.	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	януари-декември 2025 г.
	Участия в мероприятия, заложен в европейската мрежа на службите на пътна полиция „GISPOL”, чрез провеждане на обучения на тема „Детски обезопасителни системи и каски”.	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	януари-декември 2025 г.
	Предоставяне на информация относно правата и задълженията на децата, лична безопасност, модели на поведение, координати на компетентни служби за съвет и помощ, информация на родители и специалисти, работещи с деца на интернет сайта www.detskasisigurnost.bg , разработен по проект на ГД „Национална полиция” – МВР на тема „Подобряване закрилата на детето и превенция на детската престъпност в България”.	ОД на МВР	-	януари-декември 2025 г.
	Участие в механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст; Създадени екипи за обхват.	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	януари-декември 2025 г.
	Сътрудничество и взаимодействие с МКБППМН – Перник. Участие в провеждането на възпитателни дела на малолетни и непълнолетни.	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	януари-декември 2025 г.
	Сътрудничество и взаимодействие с отдел „Закрила на детето“ – Перник. Участие в Координационен механизъм за деца в риск.	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	януари-декември 2025 г.
	Механизъм за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въввлечени в родителски конфликти	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	януари-декември 2025 г.
	Кампания в началото на учебната година „Децата тръгват на училище” с участие на млади хора от всички училища.	ОД на МВР	от бюджета на ОД на МВР	15.09.2025 г.
	Тютюнопушене			
	Здравно-образователни инициативи	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
	Мероприятия за измерване на съдържанието на въглеродния оксид в издишания въздух в белите дробове на пушачи и пасивни пушачи.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.

2 информационни кампании за ограничаване на тютюнопушенето.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	май и ноември 2025 г.
Злоупотреба с алкохол			
Здравно-образователни инициативи	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
Демонстрации с очила за алкохолно опиянение.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
Нездравословно хранене			
Здравно-образователни инициативи	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
Мероприятия за анализиране на телесния състав – тегло и мазнини, вода в организма, мускулна маса и тип структура на тялото, както и базална обмяна.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
1 информационна кампания за отбелязване на Европейския ден за борба със затлъстяването.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	май 2025 г.
Отбелязване на 16 октомври – Световен ден на прехраната.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	октомври 2025 г.
Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора			
-Здравно-образователни инициативи	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
Инициатива „Ден на розовата тениска“.	МК „Да бъдем приятели“ при Фондация „П.У.Л.С.“	560,00 лв.	февруари 2025 г.
Отбелязване на Международният ден за борба с наркоманиите.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	юни 2025 г.
Инициатива по повод Ден на психичното здраве	МК „Да бъдем приятели“ при Фондация „П.У.Л.С.“	280,00 лв.	октомври 2025 г.
Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве на младите хора			
<i>Дейности в рамките на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции (СПИ) и за Подобряване на сексуалното и репродуктивно здраве.</i>			
Предоставяне на услуги по безплатно консултиране и изследване за сексуално предавани инфекции (сифилис), както и за инфекции с множествен механизъм на предаване (хепатит В, хепатит С и ХИВ).	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
Здравно-образователни инициативи	РЗИ	от бюджета на РЗИ	януари-декември 2025 г.
АНТИСПИН кампании.	РЗИ	от бюджета на РЗИ	февруари-декември

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА МЛАДЕЖКАТА РАБОТА

Оперативна цел 1: Подобряване на инфраструктурата за младежка работа

Задача: Осигуряване на достъп на младежки организации, неформални групи и младежки работници до младежката инфраструктура.

Задача: Структуриране и функциониране на открити младежки пространства.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Инициатива „КвАРТтални МоМенТи“ – създаване и преобразяване на младежки пространства	Сдружение „МоМенТор“	1500,00 лв.	април-юли 2025 г.
Участие на младежи в изграждането и освежаването на вече изградените младежки пространства. Планиране на дейности и използване на пространствата за младежка активност и инициативност.	ММЦ, КСМП	-	април – септември 2025 г.

Оперативна цел 2: Осигуряване на стандарти за младежка работа на местно ниво

Задача: Повишаване на компетенциите на младежките работници – продължаващо обучение.

Задача: Привличане, осигуряване на обучение и подкрепа на нови младежки работници.

Задача: Прилагане на стандарти за младежка работа, гарантиращи качество на младежките услуги.

<u>ДЕЙНОСТ</u>	<u>ОРГАНИЗАЦИЯ</u>	<u>РЕСУРСИ</u>	<u>ПЕРИОД</u>
Провеждане на обучения за младежки работници за повишаване на квалификацията.	ММЦ	от бюджета на ММЦ	януари - декември 2025 г.
Младежки медиатор.	КСМП	3300 лв. (11 месеца x 300,00 лв.)	февруари-декември 2025 г.

IX. ИНДИКАТОРИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНСКИ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА 2025

1. Брой и вид предоставени информационни услуги в резултат на Общинския годишен план за младежта в община Перник;

2. Брой и вид кампании и инициативи, проведени в резултат на Общинския годишен план за младежта в община Перник;
3. Брой и вид проведени обучения на територията на община Перник;
4. Брой осъществени срещи, конференции, информационни кампании, обучения; консултации; брой участници в тях;
5. Брой и вид младежки инициативи с участието на млади доброволци на територията на община Перник; брой млади доброволци – участници;
6. Брой млади хора участвали в различни кампании и инициативи;
7. Брой иновативни и креативни методи и подходи за реализация на кампании и инициативи, провокирани от Общинския годишен план за младежта в община Перник.

X. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА 2025

1. Увеличен брой на НПО и организирани млади хора в общината. Повишена активност на организациите и младежите.
2. Увеличен брой младежи, участващи в младежко доброволчество.
3. Увеличаване броя на младежките инициативи.
4. Повишен дял (%) на младите хора, посещаващи и ангажирани в дейности на младежката инфраструктура на общината (закрити и открити младежки пространства).
5. Увеличен брой младежки работници и повишено качество на младежките услуги.
6. Активно участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно ниво.
7. По-добра информираност на младите хора за възможностите за професионална и личностна реализация.
8. Повишен дял (%) на младите хора, активно участващи на пазара на труда и трайно заети.
9. Повишаване нивото на информираност и подобро общо състояние на младите хора (здравословно, икономическо, социално).
10. Повишаване на броя млади хора, практикуващи спортни дейности.
11. Създаване на добри условия за осмисляне на свободното време на младежите.
12. Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблем.
13. Наличие на стабилни и работещи модели за превенция на младежката престъпност.
14. Намаляване на броя на правонарушенията, извършвани от млади хора.

XI. КОНТРОЛ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

1. Контрол

Контрол по изпълнението на Общинския годишен план за младежта се осъществява от Кмета на община Перник.

2. Наблюдение

Осъществява се чрез проследяване изпълнението на индикаторите, заложените по всяка от дейностите към оперативните цели;

Извършва се ежегодно/текущо, а резултатите от него се включват в годишния отчет на Кмета и в други приложими документи (отчет към ММС);

Осъществява се от органите на местното самоуправление с участието на представители на КСМП/младежкия сектор.

3. Оценка

Базира се върху реалните резултати от наблюдението и служи за отправна точка на процесите за планиране и актуализиране на дейностите заложи в Плана;

Измерва постигнатия напредък, а резултатите служат за определяне на посоката на развитие на общинската младежка политика.

ХІІ. ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ

1. Община Перник и Общински съвет

Кметът на община Перник и Общински съвет – Перник се явяват основните субекти в настоящия План. Те осигуряват по-висока степен на отзивчивост към нуждите на младите хора, в съответствие с принципите на Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините. Кметът на общината осигурява висока степен на отчетност, публичност и прозрачност на общинската политика за развитие на местната младеж. Общинският съвет и Кметът на община Перник гарантират участието на младите хора при формулирането, изпълнението и отчитането на общинската политика за развитие на младежта.

2. Институции, работещи с и за младите хора

Младежката политика е хоризонтална политика, изискваща синхрон и координация на усилията и дейностите на институции и организации, в чийто ресор попадат младите хора (секторни политики).

Институциите, работещи с и за младите хора (РЗИ, ДБТ, ОД на МВР, РУО на МОН, МКБППМН, културни институти и младежки домове, училища и др.) осъществяват националната и общинската политика за младежта в съответствие с целите на Националните стратегически документи, отчитайки местната специфика. Те работят в подкрепа развитието и реализирането на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им, подобряване качеството на живот и пълноценно осмисляне на свободното им време.

3. Консултативен съвет за младежка политика към Кмета на община Перник

Консултативният съвет за младежка политика към Кмета на община Перник представлява интересите на младите хора и взема дейно участие във формирането, осъществяването и оценката на младежката политика на територията на общината.

Консултативният съвет за младежка политика включва представители на:

- отдел ОКМД, Община Перник;
- Общински младежки дом – Перник;
- Международен младежки център – Перник;
- представител на ПК „Децата, младежта, спорта и туризма“

В състава на КСМП са включени и представители на следните младежки организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ и/или неформални, както и на организации – работещи с млади хора, регистрирани и осъществяващи дейност на територията на община Перник:

- Общински младежки съвет;
- Фондация „П.У.Л.С“;
- БМЧК;
- Асоциация за културно, стопанско, евристично и лингвистично сътрудничество („АКСЕЛС“);
- Сдружение „Дай, бабо, огънче“;
- Скуатски клуб „Кракра Пернишки“ – пълноправен член на Организацията на българските скаути;
- Сдружение „МоМенТор“.

XIII. ФИНАНСИРАНЕ

1. *Целеви средства от бюджета на общината (с перспектива за нарастване)*

Финансовите средства от Община Перник за подпомагане реализацията на инициативи и дейности от неправителствени и неформални младежки организации, включени в Общинския годишен план за младежта 2025 г. са в размер на 35 000 /Словом: тридесет и пет хиляди/ лева.

2. *Средства от бюджета на институции и организации, осъществяващи дейност в полза на младите хора*

Част от дейностите в Общинския годишен план се финансират от бюджета на отговорните за изпълнението на младежката политика институции.

3. *Национални*

Привличане на финансови ресурси по национални програми (програми на ММС, МК, МОН, МОСВ и др.).

4. *Европейски*

Привличане на финансови ресурси по европейски и международни програми („Еразъм+“, Европейски корпус за солидарност и др.).

XIV. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ОБЩИНСКИЯ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Популяризирането на целите и задачите в Общинския годишен план за младежта се осъществява чрез публикации на официалния сайт на Община Перник, сайтовете на ММЦ – Перник и на КСМП, страниците на КСМП и младежките организации в социалните мрежи и чрез регулярни прессъобщения до медиите.